

Lärarens motto: Man lär så länge man har elever

Rapport om den svenskspråkiga yrkesutbildningen med förslag till förändringar

Ole Norrback
Utredningsman
9.1.2015

Innehåll

Uppdraget	4
Nuläget inom svenskspråkig yrkesutbildning	5
Undervisningsspråket	6
Ägartyp	8
Utbildningsorter.....	9
Utbildningsformer och särskilda uppgifter	10
Antal studerande	11
Läroavtalsutbildning	16
Den svenskspråkiga årsklassen	18
Tillgängligheten på svenskspråkig utbildning på andra stadiet	19
Tillströmning till svenskspråkig yrkesutbildning	21
Lärarsituationen.....	22
Den svenska yrkesutbildningens särdrag	23
Pengarna minskar, grunderna förändras	23
Skilda huvudmän för den svenskspråkiga yrkesutbildningen	24
Mera samarbete är till nytta för alla – men mest för de studerande	25
Lärarytelse	26
Nya strukturer behövs i södra Finland	27
Kommentarer om nuläget	27
Kommentarer om arbetet och förhandlingarna i södra Finland.....	29
Motiveringar till en samgång, baserad på förslaget till avtal.....	30
Nya strukturer behövs i Österbotten	34
Kommentarer om nuläget	34
Kommentarer om arbetet och förhandlingarna i Österbotten.....	35
Motiveringar och förslag.....	37
Den fria bildningen och yrkesutbildningen	39
Utbildning inom idrott	39
Slutord	41
Konkreta förslag	42
Källor.....	44
Bilagor.....	45
Bilaga 1. Selvitys ruotsinkielisen ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon rakenteellisesta kehittämisestä, asettamis päätös	45
Bilaga 2. Förändringar inom utbildningsanordnare och läroanstalter för den svenskspråkiga yrkesutbildningen 1990–2014	47
Bilaga 3. Antal studerande inom svenskspråkig läroanstaltsbaserad grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning 2010–2012	52
Bilaga 4. Utbildningsområden och grundexamina i utbildningstillstånden enligt utbildningsanordnare (utbildning som ordnas på svenska).....	53
Bilaga 5. Antal studerande inom svenskspråkig läroanstaltsbaserad grundläggande yrkesutbildning (läroplansbaserad utbildning och utbildning som förbereder för fristående examen) enligt utbildningsanordnare, utbildningsområde och grundexamen	55

Bilaga 6. Antal studerande inom svenskspråkig läroanstaltsbaserad yrkesinriktad tilläggsutbildning (utbildning som förbereder för yrkesexamen och specialyrkesexamen) enligt utbildningsanordnare, utbildningsområde och grundexamen 2012	58
Bilaga 7. Antal studerande inom svenskspråkig grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning som läroavtal 2010–2012	60
Bilaga 8. Antal studerande inom svenskspråkig grundläggande yrkesutbildning som läroavtal (läroplansbaserad utbildning och utbildning som förbereder för fristående examen) enligt utbildningsanordnare, utbildningsområde och grundexamen 2012	61
Bilaga 9. Antal studerande inom svenskspråkig yrkesinriktad tilläggsutbildning som läroavtal (utbildning som förbereder för yrkesexamen och specialyrkesexamen) enligt utbildningsanordnare, utbildningsområde och grundexamen 2012	63
Bilaga 10. Förslag till avtal om bildandet av en ny huvudman för den svenskspråkiga yrkesutbildningen i södra Finland – utkast 1.12.2014	65
Bilaga 11. Avtal om utbildningssamarbete – Optima samkommun och Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur	75
Bilaga 12. Förslag till årsklocka – Optima samkommun och Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur	77

Uppdraget

Inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde genomförs under åren 2014–2016 en strukturreform av andra stadiets utbildning och det fria bildningsarbetet. Målet är att effektivisera utbildningssystemets verksamhet och utbildningsanordnarnas förutsättningar att på ett mera flexibelt sätt svara mot de studerandes, arbetslivets, det övriga samhällets och regionernas föränderliga behov. Reformen innebär att anordnarnätverket inom andra stadiet blir tätare, så att verksamhetsförutsättningarna för anordnarna av gymnasie- och yrkesutbildningen (grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning) förbättras och den regionala tillgängligheten på utbildning som svarar mot arbetslivets behov och fortsatta studier kan tryggas. Målet är ett nätverk av starka utbildningsanordnare på andra stadiet. Reformen träder i kraft den 1 januari 2017.

Som en del av strukturreformen för andra stadiets utbildning och det fria bildningsarbetet startade undervisnings- och kulturministeriet ett utredningsarbete om den strukturella förändringen av den svenskspråkiga grundläggande yrkesutbildningen och yrkesinriktade tilläggsutbildningen. Utredningsarbetet omfattar hela landets svenskspråkiga yrkesutbildning.

Målet med utredningsarbetet har varit att:

- sammanställa en lägesöversikt över den svenskspråkiga yrkesutbildningen
- göra ett förslag som samlar anordnarna av svenskspråkig yrkesutbildning i södra Finland och Österbotten på ett sätt som innebär att man kan trygga de verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningarna för att ordna en kvalitativt god och arbetslivsorienterad svenskspråkig grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning (inkl. yrkesinriktad specialundervisning) samtidigt som man tryggar tillgången på svenskspråkig yrkesutbildning.

Minister Ole Norrback utnämndes till utredningsman för denna utredning.

Utnämningsbeslutet från 19.5.2014 finns som bilaga.

Nuläget inom svenskspråkig yrkesutbildning

Det finns i dag sammanlagt 13 utbildningsanordnare som har tillstånd att ordna svenskspråkig grundläggande yrkesutbildning inom ett eller flera utbildningsområden. Antalet har minskat stadigt från slutet av 1900-talet och undervisnings- och kulturministeriets rekommendationer för ett samlat anordnarnät innebar att antalet utbildningsanordnare minskade ytterligare från 20 till 13 under perioden 2008–2011.

En av de senaste större sammanslagningarna inom den svenskspråkiga yrkesutbildningen har varit bildandet av den nya läroanstalten Yrkesakademien i Österbotten inom ramen för Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur 1.1.2009. Här ingick Svenska yrkesinstitutet som redan ägdes av samkommunen samt Vocana som överfördes från samkommunen för utbildning i Sydösterbotten och Korsnäs kurscenter som sedan 1964 verkat inom Korsnäs kommun.

Optima samkommun i norra Österbotten har fortsatt sin verksamhet inom den egna samkommunen, men har sedan 1.1.2009 sammanfört de tidigare fem läroanstalterna till en och samma yrkesläroanstalt inom Optima. I Vasa stad har man sedan 1.8.2000 haft ett tvåspråkigt samlat yrkesinstitut för unga och ett vuxenutbildningscenter för vuxna med kommunen som upprätthållare. I Karleby har Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä/Samkommunen för utbildning i Mellersta Österbotten kvar tillståndet att ordna svenskspråkig yrkesutbildning som härstammar från det tvåspråkiga handelsinstitutet i Karleby. Det verkade fram till 1.1.2014 som en egen läroanstalt inom samkommunen, men slogs då samman med tre andra läroanstalter till ett enda yrkesinstitut.

Med västra Nyland och Åboland som regional bas bildades den nya omfattande utbildningsanordnaren Axxell Utbildning Ab 1.8.2008 genom en fusion av Yrkesinstitutet Sydväst (en del av Ab Utbildning Sydväst), Västra Nylands yrkesskola samkommun, Garantiföreningen för Åbolands folkhögskola r.f. och Ab Svenska Folkhögskolan – SFV, som i det skedet ordnade yrkesutbildning vid Finns folkhögskola, Östra Nylands folkhögskola och Svenska Österbottens folkakademi. Då Korsnäs kurscenter överfördes till Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur 1.1.2009 överfördes den andra delen kurscentret som upprätthölls av Korsnäs kommun, dvs. Karis kurscenter, till Axxell Utbildning Ab. 1.1.2010 slöts även Åbolands yrkesinstitut samkommun till aktiebolaget. Åbo stad har sedan 1998 haft ett samlat kommunalt yrkesinstitut, där också en liten enhet för data och handel verkat på svenska. Sedan 2013 är enheten sammanslagen med den finskspråkiga och har inte längre någon egen utbildningschef. Den tvåspråkiga anordnaren Kalatalouden ja merenkulun koulutussäätiö /Stiftelsen för fiskeri- och sjöfartsutbildning i Pargas fusionerades 1.1.2011 med yrkesutbildningen i S:t Karins och Varsinais-Suomen maaseutuoppilaitoksen kuntayhtymä och ingår sedan dess i samkommunen Peimarin koulutuskuntayhtymä/Pemars samkommun för utbildning.

I huvudstadsregionen sammanslogs Samkommunen för huvudstadsregionens svenskspråkiga yrkesskolor och Folkhälsans yrkesutbildningsinstitut Focum (fram till dess en del av Samfundet Folkhälsan i Svenska Finland r.f.) 1.1.2002 till Yrkesinstitutet Practicum med ett aktiebolag, Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab, som upprätthållare. Practicum ordnar även utbildning i Borgå.

I Östra Nyland har samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland inte genomgått några sammanslagningar under 2000-talet, men man har omorganiserat verksamheten 1.1.2009, så att det två tidigare läroanstalterna sammanslogs till en läroanstalt som fick namnet Inveon – Östra Nylands yrkesinstitut. Det tvåspråkiga handelsläroverket i Borgå som upprätthölls av Porvoo kauppaoppilaitos Oy/Borgå handelsläroverk Ab sammanslogs 1.1.2012 med Borgå stads finskspråkiga läroanstalt för hälsovård till det nya aktiebolaget Oy Porvoo International College Ab.

Den svenskspråkiga idrottsutbildningen sammanslogs enligt rekommendation från undervisnings- och kulturministeriet till en gemensam utbildningsanordnare 1.1.2011. Den nya utbildningsanordnaren Folkhälsan Utbildning Ab (dotterbolag till Samfundet Folkhälsan) bildades av Solvalla idrottsinstitut inom Solvalla Utbildning Ab och Norrvalla folkhögskola och idrottsinstitut inom Folkhälsan Botnia Ab.

Österbottens svenska kristliga folkhögskolesällskap r.f. i Nykarleby och Fria kristliga folkhögskoleföreningen r.f. i Vasa har inte genomgått några sammanslagningar.

En samlande förteckning över förändringarna gällande utbildningsanordnare och läroanstalter inom den svenskspråkiga yrkesutbildningen 1990–2014 finns i bilaga 2.

Undervisningsspråket

Enligt lagen om grundläggande yrkesutbildning (630/1998 11 §) är läroanstaltens undervisningsspråk antingen svenska eller finska. I en tvåspråkig läroanstalt är undervisningsspråket finska eller svenska. Utgående från lagen kan de 13 utbildningsanordnarna som ordnar grundläggande yrkesutbildning på svenska därmed indelas i följande tre språkkategorier:

1. Läroanstaltens språk är svenska (svenskspråkiga anordnare)

- Axxell Utbildning Ab – *Axxell*
- Fria kristliga folkhögskoleföreningen r.f. – *Fria kristliga folkhögskolan*
- Folkhälsan Utbildning Ab – *Norrvalla folkhögskola/Norrvalla idrottsinstitut och Solvalla idrottsinstitut*
- Optima samkommun – *Optima*
- Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland – *Inveon – Östra Nylands yrkesinstitut*
- Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab – *Yrkesinstitutet Prakticum*
- Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur – *Yrkesakademin i Österbotten*
- Österbottens svenska kristliga folkhögskolesällskap r.f. – *Kristliga folkhögskolan i Nykarleby*

2. Läroanstaltens språk är finska eller svenska (tvåspråkiga anordnare)

- Oy Porvoo International College Ab – *Point College*
- Vaasan kaupunki/Vasa stad – *Vaasan ammattiopisto/Vasa yrkesinstitut och Vaasan aikuiskoulutuskeskus/Vasa vuxenutbildningscenter*

3. Läroanstaltens språk är finska (finskspråkiga anordnare)

- Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä/Samkommunen för utbildning i Mellersta Österbotten – *Keski-Pohjanmaan ammattiopisto/Mellersta Österbottens yrkesinstitut och Keski-Pohjanmaan aikuiskoulutus*
- Peimarin koulutuskuntayhtymä/Pemars samkommun för utbildning – *Ammattiopisto Livia/Yrkesinstitut Livia*
- Turun kaupunki/Åbo stad – *Turun ammatti-instituutti/Åbo yrkesinstitut*

Kategorin svenskspråkiga utbildningsanordnare omfattar åtta anordnare som har rätt att ordna svenskspråkig utbildning inom alla de utbildningsområden som ingår i deras tillstånd. Alla utbildningsanordnarna utom Fria kristliga folkhögskoleföreningen r.f. och Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland har också tillstånd att ordna yrkesinriktad tilläggsutbildning. Två av anordnarna (Axxell Utbildning Ab och Optima samkommun) har även rätt att ordna grundläggande yrkesutbildning på finska inom några av sina utbildningsområden (samhällsvetenskap, företagsekonomi och administration, det naturvetenskapliga området, teknik och kommunikation samt turism-, kosthålls- och ekonomibranschen). Anledningen till det här är att Optima tog över utbildningsuppgiften efter *Jakobstads Handelsläroverk-Päsläroverk* som var tvåspråkigt och fram till 2001 upprätthölls av Jakobstad. Axxell Utbildning Ab fick vid fusionen 2008 rätt att ordna utbildning på finska inom tre av sina utbildningsområden (samhällsvetenskap, företagsekonomi och administration, teknik och kommunikation samt naturbruk och miljö) med hänvisning till det finskspråkiga utbildningsbehovet i regionen.

I kategorin tvåspråkiga utbildningsanordnare ingår Vasa stad och Oy Porvoo International College Ab, som har tillstånd att ordna finsk- och svenskspråkig utbildning inom alla sina utbildningsområden i tillstånden. Båda har därtill tillstånd att ordna yrkesinriktad tilläggsutbildning. För att uppnå kraven på en tvåspråkig läroanstalt bör det enligt lagen om yrkesutbildning (630/1998 40 §) finnas en rektor för vardera språkgruppen eller en rektor som fullständigt behärskar läroanstaltens bägge undervisningsspråk. Förordningen om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet (986/1998 17 §) förutsätter därtill att lärarna inom yrkesutbildningen ska behärska det språk som används i undervisningen. Utöver detta ställer tvåspråkigheten också en del krav på service i anslutning till läroanstaltens verksamhet.

Den tredje kategorin omfattar tre utbildningsanordnare som inom ett eller två av sina utbildningsområden har rätt att ordna utbildning på svenska trots att de i övrigt klassas som finskspråkiga utbildningsanordnare. Peimarin koulutuskuntayhtymä/Pemars samkommun för utbildning fick via en fusion, där den tvåspråkiga anordnaren Kalatalouden ja merenkulun koulutussäätiö/Stiftelsen för fiskeri- och sjöfartsutbildning ingick, tillstånd att ordna utbildning på svenska för grundexamen i fiskeri samt natur och miljö. Åbo stad och Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä /Samkommunen för utbildning i Mellersta Österbotten har båda rätt att ordna svenskspråkig utbildning inom två utbildningsområden (samhällsvetenskap, företagsekonomi och administration samt det naturvetenskapliga området). Tillstånden har beviljats med hänvisning till det regionala utbildningsbehovet. Utbildningen har i bägge fallen tidigare ordnats inom ramen för tvåspråkiga handelsläroverk som ingår i de nuvarande anordnarna: Turun kauppaoppilaitos/Handelsläroverket i Åbo och Kokkolan kauppaopisto/Karleby handelsinstitut (kommunalt fram till 1995).

Ägartyp

Av anordnarna av svenskspråkig grundläggande yrkesutbildning är fem samkommuner, två kommuner, fyra aktiebolag och två föreningar.

Tabell 1. Anordnare av svenskspråkig grundläggande utbildning enligt ägartyp

Samkommuner	Kommuner
Optima samkommun Jakobstads stad, Pedersöre kommun, Larsmo kommun, Nykarleby stad, Kronoby kommun, Vörå kommun och Karleby stad	Turun kaupunki/Åbo stad
Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland Borgå stad, Sibbo kommun, Lovisa stad, Lappträsk kommun och Mörskömmen kommun	Vaasan kaupunki/Vasa stad
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur Jakobstads stad, Karleby stad, Kaskö stad, Korsholms kommun, Korsnäs kommun, Kristinestads stad, Kronoby kommun, Larsmo kommun, Malax kommun, Nykarleby stad, Närpes stad, Pedersöre kommun, Vasa stad och Vörå kommun	Aktiebolag
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä/ Samkommunen för utbildning i Mellersta Österbotten Halsua kommun, Jakobstads stad, Kalajoki stad, Kannus stad, Karleby stad, Kaustby kommun, Kronoby kommun, Lestijärvi kommun, Pedersöre kommun, Perho kommun, Sievi kommun, Toholampi kommun, Vetils kommun och Vörå kommun	Axxell Utbildning Ab Svenska folkskolans vänner r.f., Svenska småbruk och egna hem Ab och Raseborgs stad
Peimarin koulutuskuntayhtymä/Pemars samkommun för utbildning Pargas stad, Pemars stad och S:t Karins stad	Folkhälsan Utbildning Ab Dotterbolag till Samfundet Folkhälsan
	Svenska framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab Samfundet Folkhälsan, Sydskustens landskapsförbund, Helsingfors stad, Esbo stad, Vanda stad, Grankulla stad, Kyrkslätt kommun och Sibbo kommun
	Oy Porvoo International College Ab Borgå stad, Sibbo kommun, Lovisa stad, Askola kommun och Borgå företagare
	Föreningar
	Fria kristliga folkhögskoleföreningen r.f.
	Österbottens svenska kristliga folkhögskolesällskap r.f.

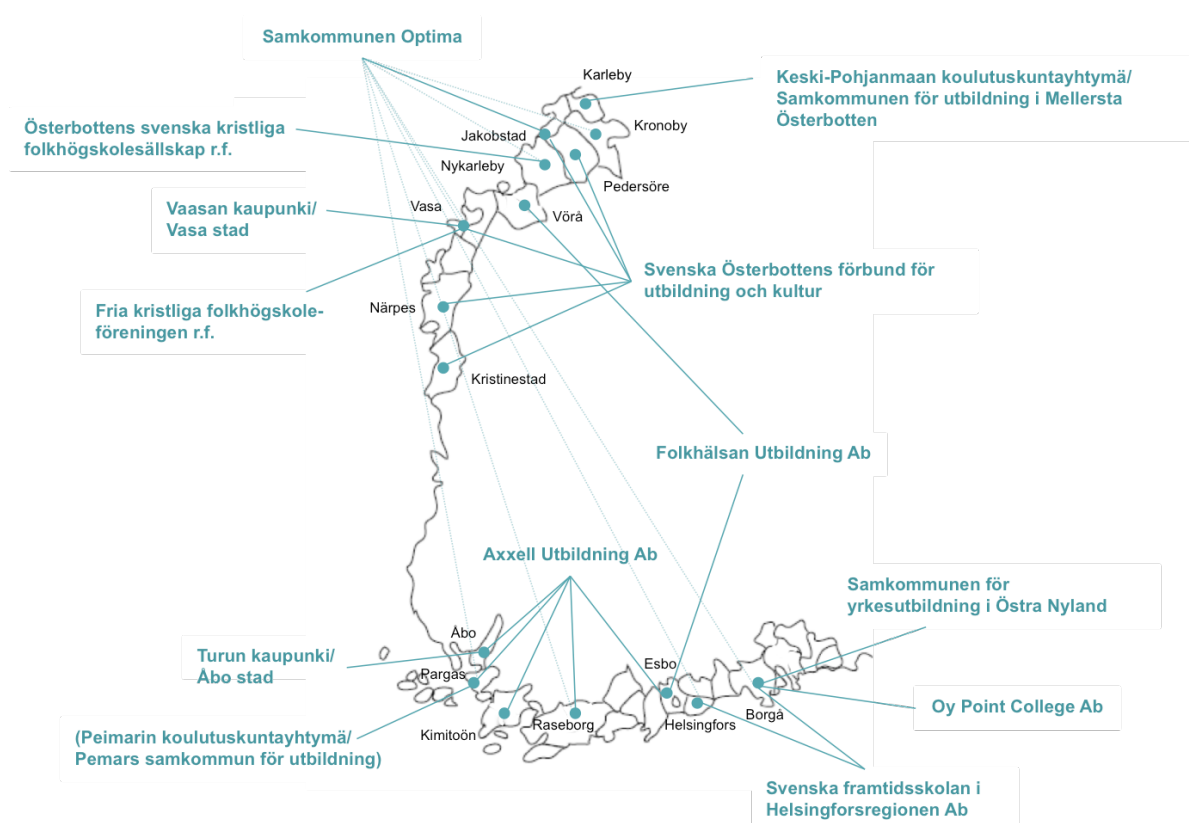
Utbildningsorter

Enligt tillstånden har alla samkommunerna rätt att ordna utbildning i samtliga medlemskommuner. Åbo och Vasa har rätt att ordna utbildning i sina respektive kommuner. Av de privata utbildningsanordnarna har Fria kristliga folkhögskoleföreningen r.f. rätt att ordna utbildning i Vasa och Österbottens svenska kristliga folkhögskolesällskap r.f. i Nykarleby. Folkhälsan Utbildning Ab har i sitt tillstånd samma utbildningsorter som anordnarna för de två idrottsinstituten hade, dvs. Vörå och Esbo. Oy Porvoo International College Ab har rätt att ordna utbildning i Borgå och Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen i de kommuner som ingår i aktiebolaget samt i Borgå. Axxell Utbildning Ab som slagits samman av ett antal olika utbildningsanordnare har rätt att ordna utbildning på det bredaste geografiska området; Esbo, Kimitioön, Kristinestad, Lovisa, Närpes, Pargas, Raseborg och Åbo. I dagens läge har Axxell verksamhet på alla orter, utom i Närpes och Lovisa och i Kristinestad ordnas endast folkhögskoleutbildning.

Eftersom Optima samkommun ensam har ansvar för att ordna *undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte för handikappade studerande* på svenska ordnas den här utbildningsverksamheten förutom i Jakobstad även i Nykarleby, Kronoby, Vasa, Pargas, Raseborg, Helsingfors och Borgå.

Antalet sökande till den svenskspråkiga utbildningen vid Peimarin koulutuskuntayhtymä/Pemars samkommun för utbildning har inte räckt till för att starta utbildning på svenska på ett flertal år, men utbildningen ordnades tidigare i Pargas.

På kartan framgår det var utbildningsanordnarna ordnar svenskspråkig yrkesutbildning 2014.

Utbildningsformer och särskilda uppgifter

Alla utbildningsanordnarna utom Fria kristliga folkhögskoleföreningen r.f. och Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland har även tillstånd att ordna yrkesinriktad tilläggsutbildning, dvs. utbildning som förbereder för yrkesexamina och specialyrkesexamina. Denna form av yrkesutbildning ordnas också i mindre skala på svenska av *Rastor Oy/Rastor Ab* (främst inom ledarskap, försäljning, produktutveckling och företagsamhet), *Kvarnen samkommun - samkommunen för Kronoby folkhögskola* (yrkesexamen för guide och vildmarks- och naturguide) och *Turun aikuiskoulutussäätiö* (yrkesexamen inom finansierings- och försäkringsbranschen). De här tre anordnarna har däremot inte tillstånd att ordna grundläggande yrkesutbildning.

Fyra av utbildningsanordnarna (Axxell Utbildning Ab, Folkhälsan Utbildning Ab, Fria kristliga folkhögskoleföreningen r.f. och Österbottens svenska kristliga folkhögskolesällskap r.f.) ordnar också fri bildning på svenska med såväl längre folkhögskoleutbildningar som kortare kurser.

Alla utbildningsanordnare kan enligt sina tillstånd även ordna läroavtalsutbildning som leder till yrkesinriktad grundexamen. I det fallet är man inte bunden till de bestämda kommunerna, utbildningsområdena och antalet studerande som är fastslagna i tillstånden. De teoretiska studierna som ingår i läroavtalsutbildningen kan man däremot endast ordna inom de utbildningsområden som utbildningsanordnaren har rätt att ordna utbildning i. Läroavtalsbyråer eller läroavtalscenter finns vid Axxell, Inveon, Optima, Prakticum, Point College och Vasa stad (Vasa kustregions läroavtalsbyrå). Utöver detta finns det andra läroavtalsbyråer som ger service på svenska såsom Helsingfors stad och Östra Nylands läroavtalscenter. Inom yrkesinriktad tilläggsutbildning erbjuder också Rastor läroavtal på svenska.

En del av utbildningsanordnarna har s.k. särskilda utbildningsuppgifter, som är fastställda i utbildningstillstånden. Hit hör förberedande utbildningar för grundläggande yrkesutbildning, utbildning i internat och möjligheten att ordna undervisning på främmande språk.

Optima samkommun är den enda utbildningsanordnaren som har tillstånd att ordna *undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte för handikappade studerande* på svenska. Den utbildningen leder inte till examen, utan har som syfte att förbereda de studerande inför övergången till grundläggande yrkesutbildning och omfattar 20–40 studieveckor eller i en del särskilda fall upp till 80 studieveckor. Om en studerande pga. av funktionshinder eller sjukdom inte har möjlighet att fortsätta i utbildning som leder till yrkesinriktad grundexamen är omfattningen minst 40 eller högst 120 studieveckor och då är syftet med utbildningen att förbereda de studerande för arbete och ett självständigt liv. Uppgiften innebär också att Optima har ett ansvar för utveckling, stöd och handledning gällande denna förberedande utbildning. Det genomsnittliga antalet studerande inom denna särskilda utbildningsuppgift är högst 140 studerande.

Tillstånd att ordna *orienterande och förberedande utbildning för grundläggande yrkesutbildning*, även kallad *Yrkesstarten*, har Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland, Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur, Vasa stad och de tre finskspråkiga utbildningsanordnarna. Hösten 2014 var det endast Vasa stad som erbjöd den här utbildningen på

svenska. Yrkesstarten är avsedd för unga som gått ut grundskolan och som vill ha större klarhet i sina yrkesval och en möjlighet att pröva på olika yrkesutbildningar innan de gör sitt slutgiltiga val.

Förberedande utbildning för grundläggande yrkesutbildning för invandrare riktar sig till nyanlända som behöver språkliga och andra färdigheter som krävs för att kunna studera och avlägga en yrkesinriktad grundexamen. Sammanlagt åtta av de tretton utbildningsanordnarna som ordnar svenskspråkig grundläggande yrkesutbildning har tillstånd att ordna den här förberedande utbildningen: Axxell Utbildning Ab, Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur, Österbottens svenska kristliga folkhögskolesällskap r.f., Vasa stad, Oy Porvoo International College Ab och de tre finskspråkiga utbildningsanordnarna. Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur och Österbottens svenska kristliga folkhögskolesällskap r.f. är de två utbildningsanordnare som i praktiken har ordnat den här utbildningen på svenska.

De förberedande utbildningarna kommer att från 1.8.2015 slås samman till två utbildningar: *utbildning som handleder för grundläggande yrkesutbildning* samt *utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv*. Den planerade omfattningen på utbildningarna är 60 kompetenspoäng.

Tillstånd att ordna utbildning på engelska finns hos tre utbildningsanordnare: Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur (grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen), Oy Porvoo International College Ab (grundexamen inom företagsekonomi) och Vasa stad (grundexamen inom hotell-, restaurang- och cateringbranschen).

Antal studerande

I utbildningstillstånden fördelar sig det maximala antalet studerande mellan åren 2013 och 2016 enligt följande: Inom Axxell Utbildning Ab, Folkhälsan Utbildning Ab, Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland, Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen och Peimarin koulutuskuntayhtymä/Pemars samkommun för utbildning sker ingen förändring i antalet studerande under den här perioden. Minskningar i antalet studerande sker det inom Fria kristliga folkhögskoleföreningen r.f. (-10), Optima samkommun (-45), Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur (-55), Österbottens svenska kristliga folkhögskolesällskap r.f. (-5), Vasa stad (-50) och Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä – Samkommunen för utbildning i Mellersta Österbotten (-216). Ökningar blir det inom Oy Porvoo International College Ab (+20) och Åbo stad (+95). De här förändringarna baserar sig framförallt på prognosen över den unga årsklassen i de olika regionerna (16–18-åringar i medeltal 2009–2019) med beaktande av bl.a. det nuvarande utbildningsutbudet, sysselsättningen, arbetslösheten och utbildningsnivån hos den unga årsklassen, valet av studier i andra regioner samt utbildningens dragningskraft. Antalet svenskspråkiga studerande vid de finsk- och tvåspråkiga utbildningsanordnarna är förhållandevis litet och är inte särskilt definierat i antal studerande i utbildningstillstånden.

Tabell 3. Maximalt antal studerande i utbildningstillstånden och förändringen 2013–2016

Utbildningsanordnare	2013	2014	2015	2016	Förändring 2013-2016
Axxell Utbildning Ab	1480	1480	1480	1480	0
Folkhälsan Utbildning Ab	95	95	95	95	0
Fria kristliga folkhögskoleföreningen r.f.	40	40	35	30	-10
Optima samkommun	1205	1205	1185	1160	-45
Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland	450	450	450	450	0
Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab	920	920	920	920	0
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur	1425	1420	1395	1370	-55
Österbottens svenska kristliga folkhögskolesällskap r.f.	45	45	45	40	-5
Oy Porvoo International College Ab	410	410	420	430	+20
Vaasan kaupunki/Vasa stad	2370	2360	2340	2320	-50
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä/ Samkommunen för utbildning i Mellersta Österbotten	2746	2746	2646	2530	-216
Peimarin koulutuskuntayhtymä/Pemars samkommun för utbildning	955	955	955	955	0
Turun kaupunki/Åbo stad	4235	4265	4295	4330	+95

Källa: Undervisnings- och kulturministeriet

Antalet studerande inom utbildningen samlas årligen in av Statistikcentralen och här presenteras den senaste statistiken som gäller år 2012. Statistiken finns tillgänglig i undervisningsförvaltningens statistiktjänst Vipunen och en del av statistiken finns också samlad i Utbildningsstyrelsens lägesöversikt över den svenskspråkiga utbildningen. Se närmare information under källor.

År 2012 uppgick antalet studerade inom läroanstaltsbaserad svenskspråkig yrkesutbildning till 7 643. Av dessa studerade 6 182 med sikte på en yrkesinriktad grundexamen. Av dem fanns 5 372 inom läroplansbaserad utbildning för unga, medan 810 studerade för att avlägga en yrkesinriktad grundexamen som fristående examen (vuxna). Inom den yrkesinriktade tilläggsutbildningen för vuxna fanns det sammanlagt 1 461 studerande, av vilka 1 106 studerade för att avlägga en yrkesexamen och 355 en specialyrkesexamen.

Tre av de svenskspråkiga utbildningsanordnarna hade ett studerandeantal som gick över 1 000 studerande inom den grundläggande yrkesutbildningen: Axxell Utbildning Ab (1 834), Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur (1 460) och Optima samkommun (1 046). Det största antalet studerande fanns inom Axxell Utbildning Ab både gällande läroplansbaserad grundläggande yrkesutbildning (1 292) och utbildning som förbereder för att avlägga en yrkesinriktad grundexamen som fristående examen (542). Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur hade det största studerandeantalet inom yrkesinriktad tilläggsutbildning med 693 studerande. Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen hade sammanlagt 906 studerande inom den grundläggande yrkesutbildningen och Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland 405 studerande. Vid Folkhälsan Utbildning Ab fanns 90 studerande, Österbottens svenska kristliga

folkhögskolesällskap r.f. 33 studerande och vid Fria kristliga folkhögskoleföreningen r.f. 40 studerande inom grundläggande yrkesutbildning.

De tvåspråkiga anordnarna Vasa stad och Oy Porvoo International College hade 181 respektive 58 studerande inom svenskspråkig grundläggande yrkesutbildning.

Vid Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä – Samkommunen för utbildning i Mellersta Österbotten fanns det 20 studerande inom grundläggande yrkesutbildning och vid Åbo stad 109. Inom Peimarin koulutuskuntayhtymä/Pemars samkommun för utbildning fanns ingen svenskspråkig utbildning 2012.

Rastor Oy – Rastor Ab ordnade yrkesinriktad tilläggsutbildning på svenska med 132 studerande som studerade för en specialyrkesexamen.

Den regionala fördelningen mellan södra Finland och Österbotten var förhållandevis jämn. Inom den grundläggande yrkesutbildningen fanns det totalt 2 794 studerande i södra Finland och 3 673 studerande i Österbotten. Inom den yrkesinriktade tilläggsutbildningen var motsvarande fördelning 601 studerande i södra Finland och 860 i Österbotten.

Tabell 4. Antal studerande inom svenskspråkig läroanstaltsbaserad yrkesutbildning 2012

Utbildningsanordnare	Grundexamen			Yrkes-examen	Special-yrkes-examen	Yrkes- och special-yrkes-examen totalt	Totalt antal studerande
	Läro-plans-baserad	Fri-stående examen	Grund-examen totalt				
Axxell Utbildning Ab	1 292	542	1 834	300	66	366	2 200
Folkhälsan Utbildning Ab	90		90	24		24	114
Fria kristliga folkhögskoleföreningen r.f.	40		40				40
Optima samkommun	1 030	16	1 046	68	73	141	1 187
Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland	405		405				405
Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab	873	33	906	87	5	92	998
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur	1 241	219	1 460	614	79	693	2 153
Österbottens svenska kristliga folkhögskolesällskap r.f.	33		33				33
Oy Porvoo International College Ab	58		58				58
Vaasan kaupunki - Vasa stad	181		181	13		13	194
Keski-Pohjanmaan ky - Samkommunen för utbildning i Mellersta Österbotten	20		20				20
Turun kaupunki - Åbo stad	109		109				109
Rastor Oy - Rastor Ab					132	132	132
Sammanlagt	5 372	810	6 182	1 106	355	1 461	7 643

Källa: Vipunen - Undervisningsförvaltningens statistikjänst

I bilaga 3 finns tabeller över förändringen i antalet studerande inom svenskspråkig läroanstaltsbaserad grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning 2010–2012.

Vid Axxell Utbildning Ab och Optima samkommun finns även studerande som går sin yrkesutbildning på finska. År 2012 hade Optima 48 studerande inom finskspråkig läroplansbaserad grundläggande yrkesutbildning och vid Axxell fanns det 57 studerande inom finskspråkig yrkesinriktad tilläggsutbildning.

Utbildningsområden och examina

Axxell Utbildning Ab och Optima samkommun har rätt att ordna svenskspråkig utbildning inom samtliga åtta utbildningsområden. Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur har ett tillstånd som omfattar alla utbildningsområden utom det humanistiska och pedagogiska området. Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen och Vasa stad har tillstånd för alla utbildningsområden utom det humanistiska och pedagogiska området samt naturbruk och miljöområdet. Oy Porvoo International College har tre utbildningsområden i sitt tillstånd och de övriga endast två eller ett. I en del fall begränsar sig tillståndet endast till en eller två grundexamina. Folkhälsan Utbildning Ab har endast rätt att ordna utbildning för grundexamen i idrott och Fria kristliga folkhögskoleföreningen i sin tur endast för grundexamen i ungdoms- och fritidsinstruktion.

De utbildningar som är vanligast förekommande i tillstånden är grundexamen i företagsekonomi, informations- och kommunikationsteknik, hårbranschen, skönhetsbranschen samt de tre grundexamina inom turism- kosthålls- och ekonomibranschen.

Några av grundexamina är det endast en utbildningsanordnare som har tillstånd att ordna på svenska. I det fallet har utbildningsanordnaren alltså ett riksomfattande ansvar för utbildningen. Det gäller följande grundexamina:

- Grundexamen i idrott (Folkhälsan Utbildning Ab)
- Grundexamen i barn- och familjearbete (Österbottens svenska kristliga folkhögskolesällskap r.f.)
- Grundexamen i musik (Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur)
- Grundexamen i sjöfart (Axxell Utbildning Ab)
- Grundexamen inom läkemedelsbranschen (Optima samkommun)

Ur bilaga 4 framgår det inom vilka utbildningsområden och grundexamina utbildningsanordnarna har tillstånd att ordna svenskspråkig grundläggande yrkesutbildning.

År 2012 var det största utbildningsområdet inom den läroplansbaserade grundläggande yrkesutbildningen teknik och kommunikation med 2040 studerande. Inom utbildningen som förbereder för fristående examen (vuxna) var det största området naturbruk och miljöområdet med 219 studerande. Det största antalet studerande per grundexamen inom läroplansbaserad utbildning fanns inom social- och hälsovårdsbranschen (611), företagsekonomi (570) samt hotell-, restaurang- och cateringbranschen (546). Inom förberedande utbildning för fristående examen fanns det största antalet studerande inom utbildning för grundexamen inom företagsekonomi (209) och social- och hälsovårdsbranschen (183). De här utbildningarna fördelade sig på lite olika sätt i regionerna med

en större betoning på social- och hälsovård i Österbotten och en större betoning på företagsekonomi och hotell-, restaurang- och cateringbranschen i södra Finland. Vuxenutbildningen inom social- och hälsovård var däremot lite större i södra Finland. Utbildningar som endast hade studerande vid en utbildningsanordnare i Österbotten var utbildningen för grundexamen i barn- och familjearbete, musik, båtbyggnad, livsmedelsbranschen, säkerhetsbranschen, ytbehandlingsbranschen och läkemedelsbranschen. I södra Finland var motsvarande utbildningar grundexamen inom fastighetsservice, sjöfart, natur och miljö, hemarbets- och rengöringsservice samt turism.

Ur tabell 6 framgår antalet studerande inom läroanstaltsbaserad grundläggande yrkesutbildning enligt utbildningsanordnare och utbildningsområde 2012. I bilaga 5 finns en tabell som även påvisar fördelningen av antalet studerande enligt grundexamen.

Tabell 6. Antal studerande inom svenskspråkig läroanstaltsbaserad grundläggande yrkesutbildning enligt utbildningsanordnare och utbildningsområde 2012

Utbildningsanordnare	Det humanistiska och pedagogiska området		Kultur		Det samhälls- vetenskapliga, företags- ekonomiska och administrativa området		Det natur- veten- skapliga området		Teknik och kom- munikation		Naturbruk och miljö- området		Social-, hälso- och idrotts- området		Turism-, kosthålls- och ekonomi- branschen	
	Lär.	Fri.	Lär.	Fri.	Lär.	Fri.	Lär.	Fri.	Lär.	Fri.	Lär.	Fri.	Lär.	Fri.	Lär.	Fri.
Axell Utbildning Ab	41		89	48	60	190	58		508	39	171	167	168	90	197	8
Folkhälsan Utbildning Ab													90			
Fria kristliga folkhögskoleföreningen r.f.	40															
Optima samkommun	15		52		145	16	56		531		109		33		89	
Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland			75						282				15		33	
Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab			60		161	3	81		181				212	30	178	
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur			84		8		20	46	507	38	104	52	454	63	64	20
Österbottens svenska kristliga folkhögskole-sällskap r.f.	33															
Oy Porvoo International College Ab					58											
Vaasan kaupunki/Vasa stad			34		50		25		31						41	
Keski-Pohjanmaan kky/Sk. för utbildning i Mellersta Österbotten					20											
Turun kaupunki/Åbo stad					68		41									
Sammanlagt	129		394	48	570	209	281	46	2040	77	384	219	972	183	602	28

Källa: Vipunen - Undervisningsförvaltningens statistiktjänst

Den yrkesinriktade tilläggsutbildningen ordnas ofta enligt behov och varierar mycket från år till år, men år 2012 fanns det också här flest antal studerande inom utbildning som förbereder för att avlägga examina inom teknik och kommunikation. Majoriteten av de här studerandena fanns i Österbotten. De två utbildningar som hade flest studerande var förberedande utbildning för att avlägga specialyrkesexamen i ledarskap (146) samt yrkesexamen för ledare för skolgång och

morgon- och eftermiddagsverksamhet (121 + 28 för tidigare examina på samma område). Här var den regionala fördelningen mellan Österbotten och södra Finland förhållandevis jämn.

Ur tabell 7 framgår antalet studerande inom läroanstaltsbaserad yrkesinriktad tilläggsutbildning enligt utbildningsanordnare och utbildningsområde 2012. I bilaga 6 finns en tabell som även påvisar fördelningen enligt utbildning för yrkes- och specialyrkesexamen.

Tabell 7. Antal studerande inom svenskspråkig läroanstaltsbaserad yrkesinriktad tilläggsutbildning enligt utbildningsanordnare och utbildningsområden 2012

Utbildnings- anordnare	Det humanistiska och pedagogiska området		Kultur		Det samhälls- vetenskapliga, företags- ekonomiska och administrativa området		Det natur- veten- skapliga området		Teknik och kom- munikation		Naturbruk och miljö- området		Social-, hälso- och idrotts- området		Turism-, kosthålls- och ekonomi- branschen	
	Yrk	Spe	Yrk	Spe	Yrk	Spe	Yrk	Spe	Yrk	Spe	Yrk	Spe	Yrk	Spe	Yrk	Spe
Axxell Utbildning Ab	50	4	64	3	12	14					72	45	83		19	
Folkhälsan Utbildning Ab													24			
Optima samkommun			18			42			32	31	18					
Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab	32		26		29											5
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur	107				54	23			292	6	56		101	19	20	15
Vaasan kaupunki/Vasa stad					13											
Rastor Oy/Rastor Ab						65				67						
Sammanlagt	189	4	108	3	108	144			324	104	146	45	208	19	39	20

Källa: Vipunen - Undervisningsförvaltningens statistiktjänst

Den finskspråkiga läroplansbaserade yrkesutbildningen vid Optima omfattade år 2012 42 studerande inom grundexamen i företagsekonomi och 6 studerande inom grundexamen inom informations- och kommunikationsteknik: Vid Axxell fördelades de 57 studerande inom den finskspråkiga yrkesinriktade tilläggsutbildningen på förberedande utbildning för yrkesexamen för restaureringsgesäll, yrkesexamen inom snickeribranschen, yrkesexamen för tapetserare, yrkesexamen för smedsgesäll och specialyrkesexamen för smedsmästare.

Läroavtalsutbildning

År 2012 fanns det sammanlagt 1 073 studerande inom svenskspråkig läroavtalsutbildning för yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen och specialyrkesexamen. Eftersom det är anordnarnas läroavtalsbyråer som ansvarar för läroavtalen registreras läroavtalen där även om den teoretiska utbildningen kan ordnas hos en annan utbildningsanordnare.

Antalet läroavtalsstuderande som studerar för en grundexamen inom läroplansbaserad utbildning för unga är litet. Den absoluta majoriteten av dem som studerar på läroavtal är vuxna som siktar på att avlägga fristående examen. Optima samkommun är den som haft flest läroavtalsstuderande inom svenskspråkig yrkesutbildning åren 2010–2012. Den grundexamen som hade överlägset flest

läroavtalsstuderade år 2012 var grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen (321). Inom den yrkesinriktade tilläggsutbildningen var det framför allt specialyrkesexamen i ledarskap (101) och specialyrkesexamen i teknik (103) som hade ett stort antal läroavtalsstuderande.

Ur tabell 8 framgår antalet studerande inom svenskspråkig yrkesutbildning som läroavtal 2012 och i bilaga 7 finns tabeller över förändringen i antalet studerande inom svenskspråkig läroanstaltsbaserad grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad tilläggsutbildning som läroavtal 2010–2012. I bilaga 8 och 9 finns statistiken över läroavtal enligt utbildningsområde och examen.

Tabell 8. Antal studerande inom svenskspråkig yrkesutbildning som läroavtal 2012

Utbildningsanordnare	Grundexamen			Yrkes-examen	Special-yrkes-examen	Yrkes- och special-yrkes-examen totalt	Totalt antal studerande
	Läro-plans-baserad	Fri-stående examen	Grund-examen totalt				
Axxell Utbildning Ab	2	108	110	12	76	88	198
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia		10	10	1		1	11
Helsingin kaupunki		12	12		1	1	13
Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä		16	16	31	18	49	65
Keski-Pohjanmaan ky - Samkommunen för utbildning i Mellersta Österbotten		3	3		4	4	7
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä		2	2				2
Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä		1	1		13	13	14
Optima samkommun	3	170	173	138	56	194	367
Oy Porvoo International College Ab				6		6	6
Rastor Oy - Rastor Ab					16	16	16
Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland	5		5				5
Suupohjan koulutuskuntayhtymä		1	1				1
Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab		109	109	5		5	114
Vaasan kaupunki - Vasa stad	1	105	106	73	75	148	254
Sammanlagt	11	537	548	266	259	525	1073

Källa: Vipunen - Undervisningsförvaltningens statistiktjänst

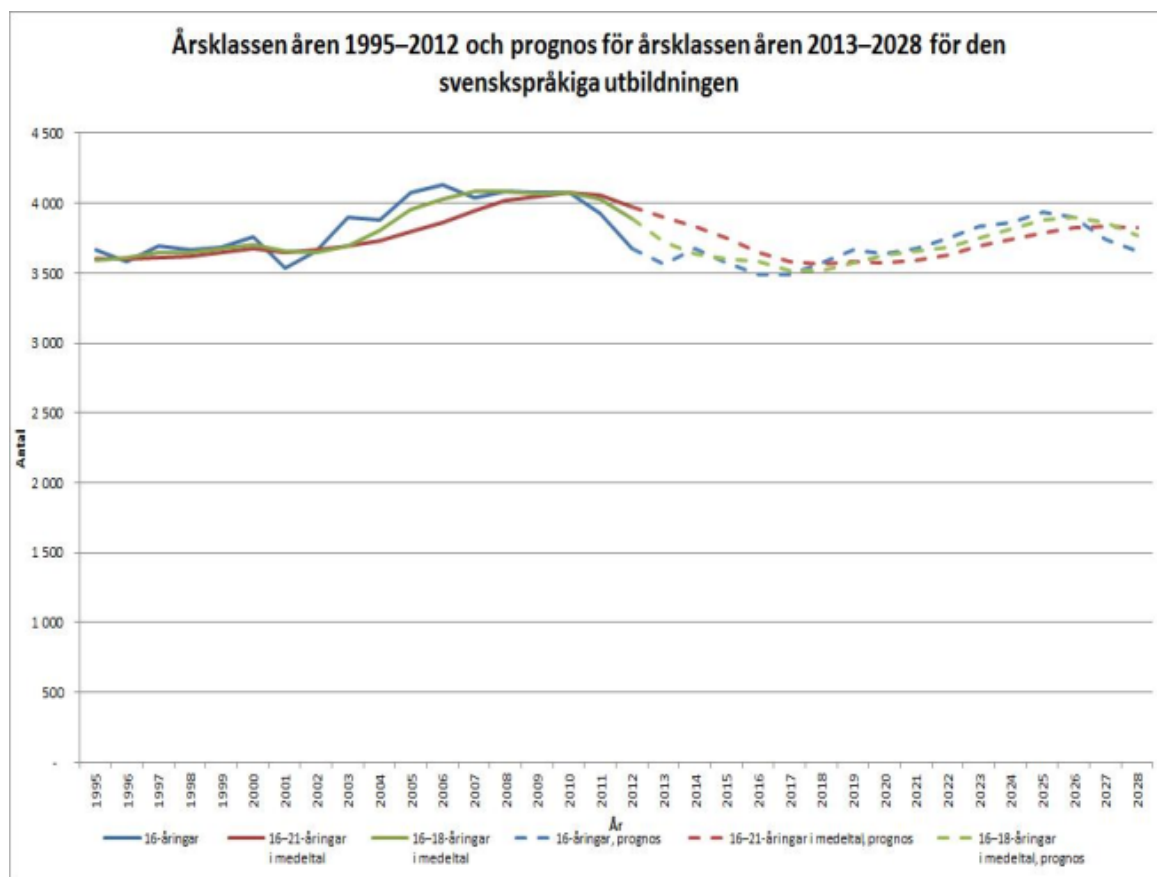
Vid Axxell Utbildning Ab fanns det 69 personer som studerande på finskspråkigt läroavtal år 2012. Alla siktade på att avlägga fristående examen, 25 för en grundexamen, 31 för en yrkesexamen och 13 för en specialyrkesexamen. Optima samkommun hade sammanlagt 217 finskspråkiga läroavtalsstuderande, varav 6 studerade för en grundexamen inom läroplansbaserad utbildning. De som siktade på att avlägga fristående examen var 90 för en grundexamen, 80 för en yrkesexamen och 40 för en specialyrkesexamen.

Den svenskspråkiga årsklassen

Det mest tillförlitliga sättet att få en uppfattning om storleken på den årsklass som i framtiden kommer att söka sig till svenskspråkig utbildning på andra stadiet är att utgå från de elever som avslutar årskurs 9 i svenskspråkig grundläggande utbildning. Sannolikheten att man efter svenskspråkig grundskola söker sig till fortsatt utbildning på svenska är stor och därför är detta en naturligare utgångspunkt än den officiella statistiken över svenskregistrerade enligt Statistikcentralen.

Det är något vanligare att man väljer studier över språkgränsen inom yrkesutbildningen än inom gymnasieutbildningen. Tillgängligheten på utbildning är ändå av stor betydelse och de regionala skillnaderna är därmed rätt stora. Bara ca 250 svenskregistrerade elever (svenska som modersmål), har den senaste tiden årligen sökt till en finskspråkig utbildning på andra stadiet efter grundskolan. Men valen sker i bägge riktningar över språkgränsen; omkring 270 finskregistrerade (finska som modersmål), söker årligen till svenskspråkig utbildning på andra stadiet.

Årsklassen 16–18-åringar, som avlagt svenskspråkig grundläggande utbildning, var som störst åren 2007–2008 och på samma nivå fram till år 2010. Från och med år 2010 minskade årsklassen. För att få en årsklassprognos som sträcker sig ända fram till år 2028 har en framskrivning även gjorts av antalet födda som har svenskregistrerats (enligt Statistikcentralens befolkningsstatistik år 2012), med ett tillägg på 9,4 procent för att beakta det beräknade tillskottet till svenskspråkig grundläggande utbildning.

Källa: Lägesöversikt över den svenskspråkiga utbildningen – Utbildningsstyrelsen/Vipunen – undervisningsförvaltningens statistikjänst

År 2011 var de nya studerande inom den svenskspråkiga läroplansbaserade grundläggande yrkesutbildningen 61 procent av årsklassen för 16-åringar, medan de nya studerande inom den svenskspråkiga gymnasieutbildningen för unga utgjorde 57 procent av 16-åringarna. Årsklassen för 16-åringar är den årsklass som slutfört den svenskspråkiga grundläggande utbildningen samma år. I antalet nya studerande ingår både de som just avslutat den grundläggande utbildningen och äldre studerande, vilket också framgår av att den totala andelen nya studerande av årsklassen var över 118 procent år 2011. Antalet nya studerande inom yrkesutbildningen utgör en allt större andel av årsklassen. Trenden är den samma i hela landet. Speciellt inom yrkesutbildningen har en relativt stor andel av de studerande varit 20 år och äldre. Detta kommer troligtvis att ändra, eftersom man från och med 2014 inte längre kan söka sig till läroplansbaserad grundläggande yrkesutbildning om man redan har en examen.

Tabell 9. Nya studerande inom gymnasieutbildningen och den grundläggande läroplansbaserade yrkesutbildningen i förhållande till årsklassen (16-åringarna) inom den svenskspråkiga utbildningen åren 2010–2011

	2010	2011
Årsklassen, 16-åringarna*	4035	3972
Gymnasiutbildningen (ungdoms)		
Nya studerande	2380	2265
Nya studerande i förhållande till 16-åringarna (%)	59	57
Grundläggande yrkesutbildning (läroplansbaserad)	2235	2425
Nya studerande	2235	2425
Nya studerande i förhållande till 16-åringarna (%)	55	61
Gymnasie- och yrkesutbildning		
Nya studerande	4615	4690
Nya studerande i förhållande till 16-åringarna (%)	114	118

* Beräknad enligt de elever som slutfört den svenskspråkiga grundläggande utbildningen samma år.

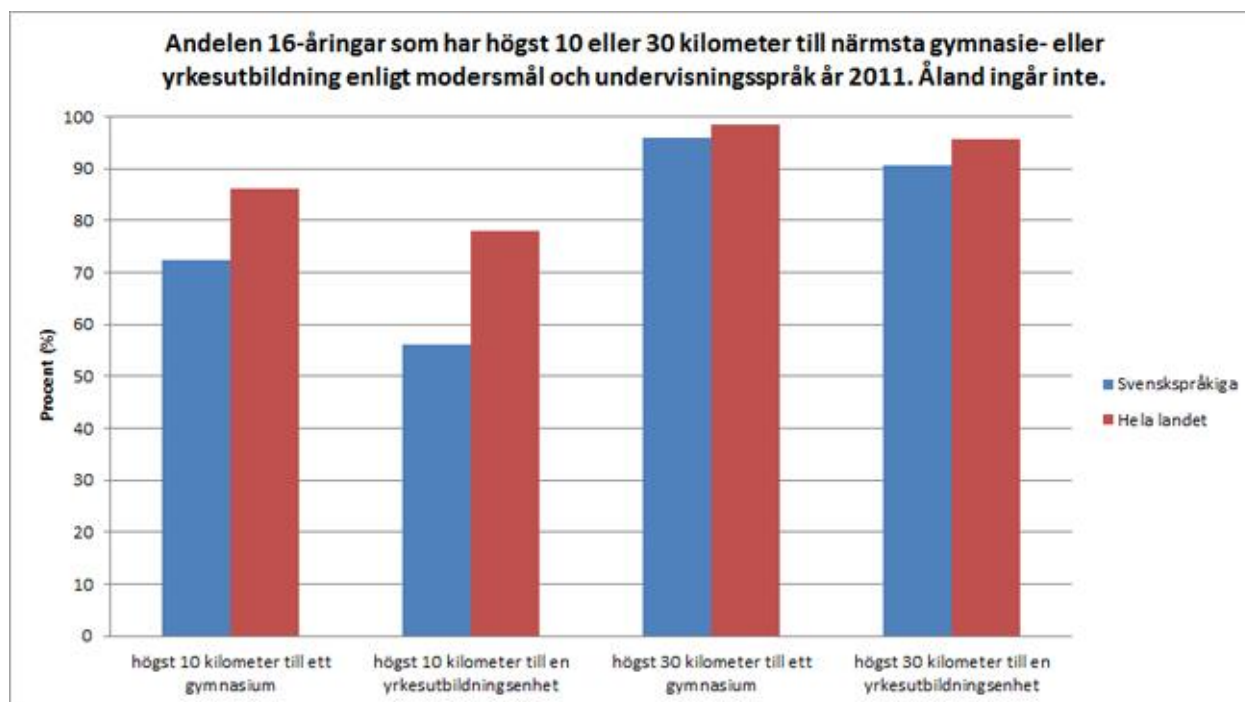
Källa: Lägesöversikt över den svenskspråkiga utbildningen – Utbildningsstyrelsen/Vipunen – undervisningsförvaltningens statistiktjänst

Tillgängligheten på svenskspråkig utbildning på andra stadiet

Enligt Regionförvaltningsverkets utvärdering om tillgängligheten på svenskspråkig utbildning på andra stadiet år 2011 hade 72,4 procent av de svenskspråkiga 16-åringarna ett svenskspråkigt gymnasium inom 10 kilometer från sitt hem, medan 56,0 procent hade en yrkesutbildningsenhet med svenskspråkig utbildning inom en radie på 10 kilometer. Omkring 43 procent av ungdomarna hade minst tre yrkesutbildningsalternativ eller utbildningsområden på högst 10 kilometers avstånd.

I en jämförelse med hela landet är de regionala variationerna större på svenskt håll och tillgängligheten till en utbildning på andra stadiet är i medeltal sämre för de 16-åringar som har svenska som modersmål. I hela landet bor 86,2 procent av 16-åringarna inom 10 kilometer från närmsta gymnasium och 77,9 procent inom 10 kilometer från närmsta läroanstalt som erbjuder

grundläggande yrkesutbildning. Vid ett avstånd på 30 kilometer mellan hemmet och läroanstalten minskar skillnaderna mellan de svensk- och finskspråkiga 16-åringarna.

Källa: Lägesöversikt över den svenskspråkiga utbildningen – Utbildningsstyrelsen/Regionförvaltningsverkens utvärdering av läget inom basservicen 2011

Också valmöjligheterna inom yrkesutbildningen är betydligt bättre i hela landet än för de svenskspråkiga, speciellt när 10 kilometer är det avstånd som beaktas; 69,2 procent av alla 16-åringar i hela landet hade minst tre utbildningsområden högst 10 kilometer från hemmet. Vid ett avstånd på 30 kilometer mellan hemmet och utbildningsalternativen är skillnaderna mellan svensk- och finskspråkiga 16-åringar inte längre lika stora.

Det finns stora regionala skillnader i tillgänglighet speciellt gällande den svenskspråkiga utbildningen på andra stadiet. Tillgången på svenskspråkig gymnasieutbildning är klart bättre än tillgången på svenskspråkig yrkesutbildning i landskapen Nyland, Mellersta Österbotten och övriga landskap (omfattar gymnasierna i Björneborg, Kotka, Tammerfors och Uleåborg). I Egentliga Finland och i Österbotten är tillgängligheten på ungefär samma nivå både för gymnasie- och yrkesutbildningen.

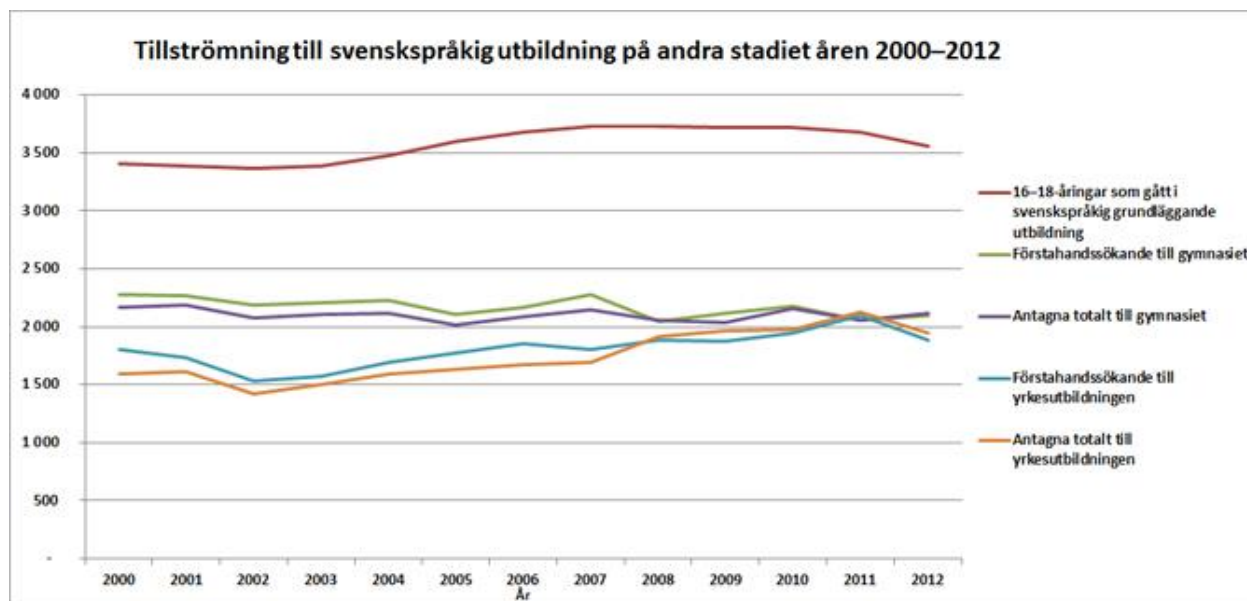
Utbildningsalternativen inom yrkesutbildningen är flest i landskapet Egentliga Finland där 57,2 procent av de svenskspråkiga 16-åringarna har minst tre utbildningsområden på svenska inom 10 kilometer från hemmet. Situationen är mycket sämre i Mellersta Österbotten och på språköarna, där det inte finns några som helst svenskspråkiga yrkesutbildningsalternativ inom ett avstånd på 10 kilometer.

Tillströmning till svenskspråkig yrkesutbildning

Av de 3 633 som ansökte om en studieplats på andra stadiet i gemensam ansökan år 2012 antogs 98,7 procent (3 585) och till och med 95,5 procent av de antagna (3 422) tog emot sin studieplats. Alla förutom 163 (4,5 procent) tog emot sin studieplats det här året och av dem bodde 80 i Södra Finland och 56 i Västra och Inre Finland.

Om man ser till förstahandssökande år 2012 ser man att det regionalt är stora skillnader mellan andelen sökande till gymnasie- och yrkesutbildning. I Nyland sökte totalt 1 870 i första hand till en svenskspråkig utbildning på andra stadiet och till och med 1 134 av dessa sökte till en gymnasieutbildning, vilket motsvarar 61 procent. I Österbotten sökte samma år totalt 1 551 och av dessa sökte endast 649 till en gymnasieutbildning, vilket motsvarar 42 procent. I Österbotten är det alltså betydligt vanligare att ungdomarna väljer en yrkesutbildning än i Södra Finland. Även om fördelningen mellan gymnasie- och yrkesstudier i Svenskfinland som helhet är ganska jämn (47 procent av alla förstahandssökande till yrkesutbildning år 2012) så är det regionalt stora skillnader som kan ha följder också för sysselsättning och rekrytering.

Antalet sökande och antagna till den läroplansbaserade grundläggande yrkesutbildningen har ökat stadigt från 2002 fram till 2011. År 2012 sjönk antalet antagna till 1947 från 2131 året innan, medan det skedde en liten ökning till gymnasiet. Minskningen inom yrkesutbildningen gällde så gott som alla utbildningsområden, men främst det humanistiska och pedagogiska området, teknik och kommunikation samt social-, hälso- och idrottsområdet. De två senaste utbildningsområdena är ändå så pass stora att minskningen procentuellt sett inte är särskilt stor.

Källa: Lägesöversikt över den svenskspråkiga utbildningen – Utbildningsstyrelsen/Utbildningsstyrelsens KOULUTA-statistikrapporter – Registret för gemensam ansökan

Tabell 10. Förstahandssökande och det totala antalet antagna i den gemensamma ansökan till den svenskspråkiga grundläggande yrkes- och gymnasieutbildningen som inleddes på hösten åren 2008–2012

Utbildningsområde	2008		2009		2010		2011		2012	
	Sökande	Antagna	Sökande	Antagna	Sökande	Antagna	Sökande	Antagna	Sökande	Antagna
Gymnasieutbildning	2048	2052	2118	2037	2180	2161	2054	2057	2094	2115
Yrkesutbildning totalt	1887	1917	1878	1967	1943	1971	2100	2131	1884	1947
Det humanistiska och pedagogiska området	54	40	46	34	60	41	79	54	33	29
Kultur	177	145	135	115	180	156	222	170	192	130
Företagsekonomi och administration, databehandling	255	317	244	285	236	284	282	333	280	340
Teknik och kommunikation	759	769	784	824	722	748	742	791	694	736
Naturbruk och miljöområdet	115	135	135	160	134	158	133	145	119	133
Social-, hälso- och idrottsområdet	320	263	348	317	407	290	432	357	390	340
Turism-, kosthålls- och ekonomi-branschen	207	248	186	232	204	294	210	281	176	239
Totalt	3935	3969	3996	4004	4123	4132	4154	4188	3978	4062

Källa: Lägesöversikt över den svenskspråkiga utbildningen – Utbildningsstyrelsen/Utbildningsstyrelsens KOULUTA-statistikrapporter – Registret för gemensam ansökan

Lärarsituationen

Statistikcentralens insamling om lärarsituationen 2013 visar att lärarnas behörighetsgrad är betydligt lägre inom den svenskspråkiga yrkesutbildningen än inom den finskspråkiga yrkesutbildningen. Av de rektorer och lärare som undervisar vid de svenskspråkiga yrkesläroanstalterna är 62 procent formellt behöriga för sin tjänst. Den motsvarande andelen i hela landet är 80 procent. Andelen behöriga lärare är 67 procent i Österbotten, medan endast 57 procent av lärarna är behöriga i Nyland.

Andelen lärare som är formellt behöriga är betydligt större inom de gemensamma ämnena än inom yrkesämnena. Vid de svenskspråkiga läroanstalterna är 83 procent av lärarna behöriga i gemensamma ämnen och 60 procent av lärarna i yrkesämnena (i hela landet är motsvarande andelar 87 procent och 80 procent).

Den vanligaste orsaken till att lärarna inom yrkesämnena inte är behöriga är att de saknar de pedagogiska studierna för lärare. En annan vanlig orsak är att de inte har den yrkesgivande grundutbildning som krävs för tjänsten. I en del fall anses arbetserfarenheten inte vara tillräcklig.

Enligt en prognos om lärarbehovet som gjorts vid Jyväskylä universitet 2011 borde de årliga volymerna för lärare inom de yrkesinriktade ämnena vara omkring tre gånger större för att motsvara behovet av lärare inom den svenskspråkiga yrkesutbildningen. Det innebär att ca 90 nya studerande borde antas i jämförelse med omkring 30 studerande som nu i medeltal har antagits till den svenskspråkiga yrkesutbildningen per år.

Den svenska yrkesutbildningens särdrag

I några avseenden är villkoren för yrkesutbildningen på svenska annorlunda. Orsakerna är flera. En är att den svenska befolkningen inte bor koncentrerat, en annan är att de regionala behoven och förutsättningar är olika och en tredje är att de stora talens lag inte kan gälla generellt för en minoritet. Följden är att sökandena till de olika svenskspråkiga utbildningarna är färre än landets genomsnitt, att undervisningsgrupperna ofta är små och att vissa utbildningar överhuvudtaget inte ges på svenska. Samtidigt gäller naturligt de allmänna riktlinjerna i vårt land också den svenskspråkiga yrkesutbildningen.

Regeringen strävar till att minska antalet huvudmän i syfte att effektivisera resursanvändningen, minska överlappningarna inom undervisningen och stödfunktionerna, öka möjligheterna till specialiseringen inom personalen och framför allt att ge de studerande så goda valmöjligheter och så god och tidsenlig utbildning som möjligt inom ramen för de resurser, som står till buds. Regeringens målsättningar, som förverkligade nog medför betydande strukturella förändringar, är det lätt att omfatta. I arbetet med den här rapporten har fokus varit på de studerande och deras rätt till en god utbildning på det språk de själva valt att studera på. Institutionerna är medlet, som måste anpassas till rättigheterna och behoven bland de studerande.

Pengarna minskar, grunderna förändras

När finansiering blir allt mera baserad på resultat, kan utbildningar med få studerande vara hotade. Större grupper ger ju bättre ekonomisk utdelning, då varje grupp, oberoende storlek, behöver ett utrymme och en lärare. För den svenskspråkiga utbildningen är det här ett större problem, eftersom underlaget av potentiella studerande är begränsat. Huvudmän med ett större regionalt uppland och flera studerande har bättre möjlighet att tackla den här problematiken än många små. Detta gäller speciellt i finlandssvenska förhållanden. Därför rekommenderar jag en omfattande samgång mellan dagens huvudmän. Om flera svenskspråkiga utbildningar, trots att större skolor skapas, ändå blir hotade, måste systemet med finansieringen ses över. Alla skall ju, oberoende av språk, ha rätt till en god yrkesutbildning på något av de områden studeranden själv prioriterar. I värsta fall kan den resultatbaserade finansieringen leda till att kraven i utbildningen och därmed kvaliteten sänks, för att få studerandena dimitterade inom utsatt tid och finansieringen därmed tryggad. Alla incitament borde ju syfta till att kvaliteten höjs, och incitament, som har oavsedd effekt, måste ändras.

Med ovanstående som motivering föreslår jag att

- **finansieringssystemet utvärderas åtminstone vart tredje år för att kunna vidta åtgärder ifall problem som rör kvaliteten eller rätten till utbildning på likvärdiga villkor uppstår.**

Skilda huvudmän för den svenskspråkiga yrkesutbildningen

Ytterst få elever, som gått ut en finskspråkig grundskola, söker sig till yrkesutbildning på svenska. Övergång från en svenskspråkig grundskola till finskspråkig yrkesutbildning är också liten. Den vanligaste övergången sker förmodligen när elever från en svenskspråkig grundskola, som med bestämdhet valt sitt yrke, inte kan finna en lämplig utbildning på svenska.

Som regel har yrkesläroanstalterna tillstånd att undervisa antingen på finska eller på svenska. Mindre än en femtedel av dem som valt att studera på svenska finns på svenskspråkiga utbildningar i officiellt finskspråkiga läroanstalter eller i läroanstalter med en tvåspråkig förvaltning. I förslaget till förändringar av lagarna om bl.a. yrkesutbildning föreslås särskilda tillstånd på språklig grund.

Frånsett språkbadsundervisningen i några grundskolor ges undervisningen generellt sett på svenska eller finska. Detta gäller också inom yrkesutbildningen. De yrkesläroanstalter, som kallar sig tvåspråkiga, har en tvåspråkig förvaltning, men i praktiken har man två läroanstalter, en med undervisning på svenska och en på finska. I det dagliga livet syns det svenska inslaget mycket litet, redan av den orsaken att de som studerar på svenska är så mycket färre. En tvåspråkig miljö har en möjlighet att vara likvärdigt stimulerande åt båda hållen, om språkgrupperna är jämnstora. Så är inte fallet i en enda av de yrkesläroanstalter, där undervisning ges på båda språken. En tvåspråkig förvaltning ger inte heller automatiskt tvåspråkiga studerande.

Om vi enbart hade huvudmän med ansvar för undervisning på båda språken, skulle det svenska inslaget bli litet på alla håll. De mindre grupperna, också de svenska, kostar mera, och risken för att sådana saneras bort när finansiering allt mera baseras på resultat, ökar kännbart. Två starka huvudmän för yrkesutbildningen på svenska, en i södra Finland och en i Österbotten, med brett ansvar och mera resurser ger mycket större garantier för att de som vill få sin utbildning på svenska också får den i framtiden.

Behovet av mera och bättre språkkunskaper växer. Yrkesakademin och Optima planerar att ge studerandena en möjlighet att avlägga språkprov i finska. Det är en vällovlig och nödvändig åtgärd. Skilda huvudmän för den svensk- och finskspråkiga utbildningen är inget hinder för att delar av utbildningen kunde tas inom yrkesutbildningen på det andra inhemska språket. Den möjligheten finns i mycket begränsad utsträckning redan, men bör kunna utökas kännbart. Eftersom många yrkesliv kommer att vara tvåspråkigt, flerspråkigt eller övervägande finskt, så borde man i allt högre grad sammanföra svensk- och finskspråkiga studerande t.ex. när det gäller praktiska övningar. Det här är speciellt viktigt inom serviceyrken, där betjäningen måste kunna ges åtminstone på finska och svenska.

Traditionellt har man ansett att små enheter behövs för en decentraliserad verksamhet. Den åsikten gäller inte för yrkesutbildningen. Idag har en huvudman med brett ansvar mera resurser att upprätthålla både en mångsidigare och en regionalt mera differentierad utbildning. I nuläget kan en huvudman ha outnyttjade studieplatser, medan en annan huvudman måste avvisa studerande för att platserna redan är fyllda. Samgången mellan nuvarande huvudmän ger bättre möjligheter att maximalt utnyttja alla svenska studieplatser och att trygga den svenskspråkiga yrkesutbildningen på sikt.

Med ovanstående motiveringar föreslår jag att

- **regeringen, när den beviljar tillstånd, ser till att huvudmännen ger utbildningen antingen på svenska eller på finska**
- **samarbetet mellan svensk- och finskspråkiga utbildare utökas så att studerandena kan avlägga delar av studierna på det andra inhemska språket eller på ett annat språk och så att praktiska övningar, särskilt för serviceyrken, allt mera ordnas gemensamt.**

Mera samarbete är till nytta för alla – men mest för de studerande

Med beaktande av de ovan nämnda särdragen, och med tanke om de studerandes valmöjligheter och rätt till en kvalitativ utbildning på svenska, är en god samordning av yrkesutbildningen på svenska helt nödvändig. Yrkesakademin i Österbotten har i ett brev till alla huvudmän med ansvar för yrkesutbildning på svenska, föreslagit ett konsortium för samarbete. Endast två huvudmän ställde sig negativa; Optima och Vasa Yrkesinstitut. Möjligen tolkades ordet "konsortium" som en strävan till någonting annat än samarbete mellan likvärdiga parter. Behovet av ett systematiserat samarbete är uppenbart när det gäller yrkesutbildningen på svenska. Universitetslagen stadgar om en samsamarbetsdelegation mellan universitet och högskolor om utbildning på svenska. Också om den delegationen inte fungerat som avsikten var, så understryker lagen behovet av samverkan i syfte att samordna bl.a. antagning, volymer, specialisering, och resurser. Ett likartat behov finns också när det gäller yrkesutbildningen. Samarbetet kan vara lagfäst, det kan regleras genom förordning, eller så kan ny praxis utformas med t.ex. Utbildningsstyrelsen som samordnare.

Med ovanstående motivering föreslår jag att

- **det på statligt initiativ skapas ett institutionaliserat samarbete mellan huvudmän med ansvar för yrkesutbildning på svenska.**

Läroarutbildningen

Andelen behöriga lärare inom den svenskspråkiga yrkesutbildningen är alltför liten, mest för att den pedagogiska utbildningen saknas. Yrkeslärarna måste först skaffat sig en yrkeskompetens innan de kan börja som lärare. Deras yrkesidentitet är därmed ofta stark, vilket naturligtvis är bra. Samtidigt är det avgörande viktigt att de får förutsättningar att skaffa sig en yrkesstolthet som lärare.

Den pedagogiska utbildningen för lärare inom yrkesutbildningen, som skall undervisa på finska, ges av yrkeshögskolor, medan Pedagogiska fakulteten (PF) vid Åbo Akademi svarar för motsvarande utbildning på svenska. Kraven är därmed annorlunda för blivande lärare, som undervisar på svenska. Argumentet inom PF är att lärarna får en allmän kompetens för undervisning. Det är inte ett attraktivt argument för alla blivande lärare inom yrkesutbildningen, eftersom deras yrkesgivande utbildning ändå begränsar möjligheterna att undervisa i flera ämnen. PF borde överväga möjligheten att också ha en likartad pedagogisk utbildning för blivande yrkeslärare, som yrkeshögskolorna ger på finska, vid sidan av utbildningen för allmän pedagogisk kompetens. En del blivande yrkeslärare söker sig nu till finska yrkeshögskolor för att få behörig kompetens i pedagogik, men det förutsätter ändå rätt goda kunskaper i finska. Följden är att andelen lärare utan pedagogisk behörighet inom den svenska yrkesutbildningen är alltför stor.

Utbildningsbehovet är 90 lärare per år, medan endast 30 utbildas. Pedagogiska fakulteten samarbetar med bl.a. sommaruniversitet för att smidigt och regionalt differentierat kunna betjäna så väl som möjligt. Enligt uppgifter från PF fungerar det decentraliserade systemet väl, och de obligatoriska studierna i Vasa inskränker sig till fem perioder på två och en halv dag för varje period. Man behöver alltså inte bosätta sig i Vasa för att skaffa sig den pedagogiska behörigheten. Det är alldeles uppenbart ändå inte alls tillräckligt. Information om de olika möjligheterna bör utökas kännbart. Men viktigast är att samarbetet mellan PF, andra utbildare och huvudmännen intensifieras omedelbart. Volymerna måste ökas kännbart och genast.

Huvudmännen har också ett stort ansvar för att andelen behöriga lärare blir större. De kan också stimulera lärarna att skaffa sig behörighet genom smidigare arrangemang när det gäller ersättare, tjänstledighet, och ekonomiska fördelar.

Med ovanstående motiveringar föreslår jag att

- **samarbetet mellan huvudmännen, PF och andra utbildare systematiseras och förbättras genast, så att den stora bristen på pedagogiskt behöriga lärare raskt kan minimeras**
- **PF överväger möjligheten att vid sidan av allmän pedagogisk behörighet kunna ge ett mera yrkesanpassat innehåll i den pedagogiska utbildningen.**
- **PF effektiviserar informationen om hur den pedagogiska utbildningen av blivande lärare inom yrkesutbildningen är uppbyggd regionalt och innehållsmässigt,**
- **huvudmännen som arbetsgivare aktivare stimulerar lärare att skaffa sig pedagogisk behörighet genom bl.a. flexibla arrangemang för tjänstledighet och goda möjligheter till delstudier vid sidan av arbetet.**

Nya strukturer behövs i södra Finland

Kommentarer om nuläget

Nuläget presenteras mera detaljerat i början av rapporten och i bilagor. Några allmänna kommentarer är dock därutöver motiverade.

Axxell Utbildning Ab skapades i en fusion mellan flera rätt olika huvudmän år 2008 och har den bredaste utbildningen. Att skapa en ny, gemensam kultur efter en sådan fusion kan ta tid, vilket synbarligen också gällt för Axxell. Efter några år av saneringar har ekonomin stabiliserats och är nu under bättre kontroll. Det krävs en god förmåga att leda ett institut med verksamhet på flera orter, när antalet ansökningar till olika utbildningar varierar från år till år och när de ekonomiska resurserna krymper.

Också Praktikum skapades genom en fusion år 2002. Praktikum har ekonomin under god kontroll och verkar i nya, rätt centralt belägna och synbarligen attraktiva utrymmen.

Axxell verkar till största delen i hyrda utrymmen och avsikten uppges vara att frigöra sig från fastighetsinnehav. Praktikum verkar helt i hyrda utrymmen.

Läget för Inveon är mest problematiskt. Antalet studerande har minskat klart mera än vad nedgången i antalet utexaminerade från regionens grundskolor skulle förutsätta. Färre studerande betyder också mindre inkomster, medan kostnaderna för stödfunktionerna, fastigheterna och personalen inom förvaltningen inte lika lätt och snabbt kan anpassas. Följden är att grunderna för ekonomin urholkas mycket snabbt. Så har nu skett, och Inveon står under alla omständigheter inför stora strukturella förändringar.

Orsakerna till det sjunkande antalet studerande vid Inveon är säkert flera. Slitna och föråldrade utrymmen med ett för unga mindre attraktivt läge, samt Praktikums nya utrymmen och attraktivare läge på pendelavstånd från Inveons viktigaste rekryteringsområde, är säkert viktiga orsaker, men möjligen också konkurrens från finska utbildningar. Betydande ansträngningar har gjorts under det här arbetets gång att finna en snabb lösning när det gäller det akuta behovet av nya utrymmen för Inveons behov. Planerna på att samla all yrkesutbildning, oberoende av språk, till ett campusområde i Borgå verkar förnuftiga. Synergieffekter kan nås när det gäller användningen av utrymmen, oberoende av undervisningsspråk. I princip kan nya utrymmen för den svenskspråkiga utbildningen finansieras på tre sätt. De kan byggas av Borgå stad, av Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland eller av en utomstående finansiär. Stiftelsen för utbildningsfastigheter i kustregionen (Fastighetsstiftelsen) har grundat ett bolag, Fastighets AB kustregionens utbildningsfastigheter (Kustfast) som hyr ut utrymmen till huvudmän, bl.a. till Axxell och Praktikum, som upprätthåller undervisning på svenska. Jag har sammanfört stiftelsens och Borgå stads ledningar till diskussioner om en lösning där Fastighetsstiftelsen kunde spela en betydande roll. Stiftelsen är intresserad, men har inte fattat något beslut och Borgå stads ledning har inte ännu reagerat på diskussionerna. För sin medverkan förutsätter Stiftelsen ett grundkapital som donation. Då stiftelsen inte strävar efter vinst kan hyran hållas något lägre, vilket gynnar huvuduppgiften, utbildningen. Med kännedom om kommunernas, också Borgå stads, ekonomi och situationen när det gäller samarbetet mellan

kommunerna i östra Nyland, är det mindre sannolikt att nybygget tillräckligt snabbt kunde finansieras av någon av dem. Den snabbaste lösningen får man förmodligen med stiftelsen som aktör. Dessutom skulle den svenska utbildningen tack vare nya, bättre lokaliserade och mycket ändamålsenligare utrymmen bli attraktivare och fast förankrad i östra Nyland.

I dagsläget klarar sig både Axxell och Prakticum som fristående institutioner. Däremot kan knappast Inveon fortsätta i sin nuvarande form ens på kort sikt. I sitt tillstånd har Inveon 450 utbildningsplatser, medan 300 studerande anges som ett realistiskt antal i de egna planerna. Samtidigt som Inveon inte kunnat fylla sina platser, har andra huvudmän tvingats avvisa studerande när utbildningsplatser inte funnits. Det är en dålig resursanvändning, som drabbar dem som vill studera på svenska. Utmaningarna för alla tre består i krympande ekonomiska resurser, många små undervisningsgrupper, näringslivets växlande behov, växande kvalitetskrav när det gäller utbildningen, konkurrens med finska institut och inte minst de studerandes bedömning av var det känns bra att studera. En samgång skulle ge bättre förutsättningar till specialisering bland lärarna, till bättre möjligheter att hålla mindre grupper och verksamhet på flera orter, till större flexibilitet när det gäller olika utbildningar och till synergivinster när det gäller stödfunktionerna. Med en gemensam huvudman för den svenskspråkiga yrkesutbildningen i södra Finland kunde den nu nästan obefintliga yrkesinriktade vuxenutbildningen på svenska i östra Nyland byggas ut så att den fyller behoven i regionen, till vilket Inveons resurser synbarligen inte varit tillräckliga.

Folkhälsan Utbildning Ab har verksamhet både på Solvalla i Esbo och på Norrvalla i Vörå. Kommentarer om nuläget ingår i avsnittet om Österbotten.

Point College, som har grupper för undervisning på finska, svenska eller engelska kan knappast heller med nuvarande storlek få ett nytt eget tillstånd. Genom att sammanföra Inveons, Praktikums utbildning i Borgå och Point Colleges svenska utbildning under en huvudman för svenskspråkig yrkesutbildning i södra Finland, skulle en stark svensk enhet uppstå i Borgå.

Den svenska utbildningen vid Turun Ammattiopisto borde också överföras under den nya huvudmannen för svensk yrkesutbildning i södra Finland och bli kvar i Åbo. Förändringarna av strukturerna för social- och hälsovård ökar behovet av svenskspråkig personal inom hela vårdsektorn i Åbo, vilket bör beaktas när det gäller vårdutbildningens lokalisering också i fortsättningen.

I konsekvensens namn bör den finskspråkiga yrkesutbildningen i Axxell flyttas över på en huvudman med ansvar för yrkesutbildning på svenska.

Svenskspråkig grundutbildning inom fiskeri har inte ordnats under många år. En överflyttning till en huvudman med ansvar för svenskspråkig yrkesutbildning är svår att genomföra då utrustningen och undervisningsmaterielen är dyra och inte kan användas i annan utbildning. Då behovet dessutom är litet kan man tänka sig att utbildningen i första hand sköts inom ramen för läroavtal.

Kommentarer om arbetet och förhandlingarna i södra Finland

För min del inleddes arbetet med ett brev till styrelserna för Axxell, Inveon och Prakticum. I brevet ställde jag frågan: *"Har ni beredskap att inleda gemensamma förhandlingar mellan de tre här nämnda upprätthållarna om hur den svenska yrkesutbildningen i södra Finland skall ordnas i framtiden så att ett gemensamt förslag kan läggas fram i god tid före årets slut."*

Alla tre gav ett positivt svar. Samkommunens för yrkesutbildning i Nyland stämma hade redan tidigare beslutat initiera förhandlingar om en samgång, antingen mellan Inveon och Prakticum eller mellan dessa två och Axxell. På inbjudan av Inveon hölls det första gemensamma mötet den 20 augusti i Inveons utrymmen i Borgå. Axxell företrädde av styrelseordförande Johan Aura, verkställande direktör Stefan Johansson och rektor Lena Johansson, Prakticum av styrelseordförande Stefan Mutanen och rektor Harriet Ahlnäs och Inveon av styrelseordförande Magnus Björklund, styrelsemedlemmen Nancy Lökfors, direktör Johan Söderberg och rektor Solveig Mickels. Mötet var enigt om

1. att de närvarande bildar en förhandlingsgrupp där alla närvarande ingår,
2. att Ole Norrback fungerar som gruppens ordförande och Johan Söderberg som sekreterare, samt
3. att utredningen görs om en samgång mellan alla de tre förhandlande parterna.

Gruppen har sammanträtt nio gånger och arbetet har framskridit i god anda. Först på de två sista mötena började en tveksamhet synas. Ingen har dock under behandlingens gång krävt att andra alternativ skulle granskas samtidigt, men på sista mötet enades man om att sådana ändå skulle nämnas, och de ingår i följande kapitel. Förhandlarna beslöt enhälligt be advokat Kristian Georgs utarbeta ett förslag till samgångsavtal, som sedan förändrats enligt förslag från förhandlarna. De sammanfattande motiveringarna i följande kapitel till förslaget till samgångsavtal har utarbetats i samstämmighet av alla förhandlare.

En samgång mellan de tre parterna, som förhandlat, kräver ännu klarläggning av bl.a. personalens ställning, behovet av nya utrymmen i Borgå, samt samordningen av utbildningen och stödfunktionerna. Eftersom den beredningen ännu kräver tid och resurser, och eftersom förhandlarna inte ansett sig ha fullmakt att föreslå en samgång, krävs nu en tydlig viljeyttring från de tre huvudmännens beslutande organ om att gå vidare.

Huvudmännen bakom Turun Ammattiopisto och Point College har inte deltagit i förhandlingarna, men jag har besökt båda, och båda avser att anstå om tillstånd för utbildning också på svenska.

Motiveringar till en samgång, baserad på förslaget till avtal

Texten i det här stycket har utarbetats i samstämmighet under förhandlingarna, och är avsedd som motivering till förslaget till avtal, som finns som bilaga.

Yrkesutbildningen i vårt land kommer att genomgå betydande strukturella förändringar under de närmaste åren. Orsakerna är flera. Som en följd av den offentliga sektorns ansträngda ekonomi minskar resurserna till yrkesutbildningen. Förändringarna i näringslivet kräver mera flexibilitet. Antalet unga studerande kommer att minska som en följd av lägre födelsetal, medan antalet studerande inom fortbildning och omskolning ökar, i synnerhet när arbetslösheten ökar. Den interna migrationen och invandringen påverkar också behoven av utbildning.

Undervisnings- och kulturministeriet har startat en utredning för att utveckla strukturen i huvudmannanätverket för svenskspråkig yrkesutbildning. Målsättningen är att få en situationsanalys över nuläget samt förslag till ett förenhetligt nätverk av utbildningsanordnare i södra Finland och i Österbotten. Syftet är att garantera en bred utbildning för såväl unga som vuxna, tillgodose näringslivets behov samt garantera kvaliteten inom de ekonomiska ramarna.

Förändringarna gäller också i högsta grad den svenska yrkesutbildningen i vårt land. Frånsett utbildningar inom social- och hälsovård, företagsekonomi samt hotell och restaurangbranschen är ofta grupperna i utbildningen på svenska små, vilket dels är normalt för minoriteter, dels är en följd av att den svenskspråkiga befolkningen bor rätt utspritt. När statsstödet i högre grad blir resultatbaserat, och när små grupper per studerande ofta är dyrare, kan många svenska utbildningar vara direkt hotade om inte åtgärder vidtas i tid. Samtidigt vet vi att viljan bland 16–17-åringar att flytta inom Svenskfinland för att söka utbildningen är begränsad och sker flyttningar uppstår behov av organiserat boende. För att trygga svenskspråkig yrkesutbildning i de fyra regionerna Åboland, Västra Nyland, Östra Nyland samt huvudstadsregionen samt för att tillgodose en bredd i utbudet av utbildningar också på svenska behövs en bättre samordning av utbildning, resursanvändning och vägledning. Det kan ske antingen genom mera samarbete eller samgång mellan de nuvarande huvudmännen.

Företrädare för huvudmännen bakom Axxell, Inveon och Prakticum har enligt styrelsernas beslut sedan augusti 2014 förhandlat om den svenskspråkiga yrkesutbildningens framtid i södra Finland. I förhandlingarna har de studerandes rätt till en av dem önskad kvalitativ yrkesutbildning på svenska varit den primära utgångspunkten.

Som argument för en gemensam huvudman för yrkesutbildning på svenska i södra Finland framförs följande:

- En större utbildningsanordnare har bättre möjligheter att prioritera utbildningar, utgående från de ungas intresse och näringslivets behov, än vad tre mindre separata utbildningsanordnare kan göra var för sig. Med hjälp av bl.a. en välgenomtänkt årskurslös/modulerad läroplan, ambulerande lärare och flerforms- och distansundervisning bör det vara möjligt att upprätthålla en decentraliserad verksamhet och ordna utbildning på flera orter och därmed tillgodose de sökandes önskemål och det lokala och regionala näringslivets behov.

- En större upprätthållare har bättre möjlighet att ordna utbildning i de olika regionerna och därmed tillgodose regionala behov, än vad många små upprätthållare var för sig har.
- Överlappande utbildning kan i vissa fall undvikas i framtiden, alternativt utvecklas så att olika orter specialiserar sig inom olika kompetensområden om man bygger in i systemet att utbildning inleds på en ort och slutförs på en annan. På så sätt kan man öka intresset för rörlighet mellan regionerna.
- Det antagningssystem som nu gäller för ungdomsutbildningarna, dvs. att förstagångssökande premieras med extra poäng, kräver också en organisation där alla utbildningar riktade till ungdomar startar årligen. Så kan ungas valfrihet maximeras med tillbudsstående ekonomiska resurser. Att vänta på rätt år förlänger studietiden för individen och för utbildningsanordnaren belastar det resultatet eftersom ett byte räknas som ett avbrott. En större utbildningsanordnare kan t.ex. samordna examensdelar som är gemensamma för flera utbildningar och därmed minska de negativa ekonomiska effekterna av årlig antagning.
- Trots provberäkningar är det inte ännu möjligt att få en tillräckligt klar bild av vad förslaget till ny lag om statsstödet till yrkesutbildningen innebär. En ökning av resurserna från den av regeringen angivna nivån är inte tänkbar under en överskådlig framtid. Däremot är det sannolikt att statens resurser kommer att minska ytterligare. En samgång kan säkert ge besparingar när det gäller bl.a. stödfunktionerna. Frigjorda medel kan användas till att dämpa konsekvenserna av ytterligare besparingar eller allra helst överföras till huvuduppgiften: Utbildningen. En enhetlig och gemensam, kostnadseffektiv och professionell förvaltning, ledd av en styrelse och VD leder till ökad effektivitet och besparingar.
- Fortsatt hög kvalitet i undervisningen är avgörande och viktig för att ge de studerande bästa tänkbara möjligheter till jobb i framtiden. Hos en större huvudman finns mera utrymme för specialisering av både lärare och annan personal, vilket är särskilt viktigt när det gäller studerande i behov av individuellt stöd. Rätt genomförd kan en samgång, när olika kulturer smälter samman, ge förutsättningar för nya innovativa lösningar när det gäller t.ex. pedagogiska metoder och användningen av utrymmen. Färre svenska huvudmän kan också samordna sina krav när det gäller lärarutbildningen, i första hand i syfte att så snart som möjligt höja andelen behöriga lärare.
- Tilläggsutbildning och fortbildning blir allt viktigare för de flesta, för näringslivet och för samhället i stort. Den bör vara individuellt anpassad, då tidigare erfarenhet skall ställas i relation till behovet av nya kunskaper. En större huvudman har också bättre möjligheter att tillgodose individuella, regionala och branschvisa behov.
- Ett utökat, gärna formaliserat, samarbete mellan utbildningsanordnare av yrkesutbildningen på svenska i vårt land skulle också ge mera inflytande när nya riksomfattande planer görs upp.

Då förhandlingarna inte haft fullmakt, så framförs inte ett gemensamt förslag, men ovanstående argument är baserade på en samstämmig diskussion i arbetsgruppen. Argumenten kan till delar också gälla andra lösningar.

På basis av samstämmighet på första mötet har behandlingen helt varit inriktad på en samgång mellan Axxell, Inveon och Prakticum, även om Samkommunens för svensk yrkesutbildning i Östra Nyland stämman angett en samgång Mellan Inveon och Prakticum som ett alternativ. De andra tänkbara alternativen är:

1. Det nuvarande läget med tre huvudmän består. På basen av regeringens vilja att kännbart minska antalet huvudmän, kan knappast Inveon, som själv uppskattar antalet studerande till maximalt 300 i framtiden, få ett eget tillstånd, och eftersom den nya lagstiftningen och tillämpningen av den ännu inte är klar, finns inte förhandsgarantier heller ens för Axxell med 1480 studerande eller Prakticum med 920.
2. Inveon går samman, antingen med Axxell eller Prakticum medan dessa två förblir fristående. Det här är en möjlig lösning, men är behäftad med samma osäkerhet visavi den nya lagstiftningen som punkt 1. och är knappast lättare att åstadkomma än en samgång mellan alla tre.
3. Huvudmännen Oy Porvoo International College Ab och Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland (Inveon) uppgår i Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä, eller med Borgå stad som huvudman, medan Axxell och Prakticum antingen går samman eller förblir fristående. En sådan lösning är för östra Nylands del inte förenlig med andan i förslaget till ny lag om bl.a. grundläggande yrkesutbildning, som föreslås stadga att tillstånden ges för utbildning antingen på svenska eller på finska. En samgång mellan Axxell och Prakticum är knappast heller lättare att få till stånd än en samgång där också Inveon ingår.
4. All yrkesutbildning på svenska både i södra Finland och i Österbotten sammanförs under en huvudman. Också om en sådan lösning kunde ha fördelar, så finns ingen beredskap bland de nuvarande huvudmännen att nu diskutera en sådan lösning.

Under arbetets gång har alternativen 1 och 2 nämnts på ett mycket allmänt plan, men först i slutet av behandlingen kom man överens om att nämna dem i rapporten. De har inte behandlats under arbetets gång, eftersom inget sådant förslag gjorts.

På en samstämmig begäran av arbetsgruppen har advokat Kristian Georgs utarbetat ett förslag till samgångsavtal. Ändringar och kompletteringar, föreslagna av gruppens medlemmar, har advokat Georgs inarbetat i förslaget. Förslaget till samgångsavtal är bilaga 10.

Med ovanstående motiveringar som grund för mina ställningstaganden föreslår jag att

- **Axxell Utbildning Ab, Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab samt Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland besluter bilda en gemensam huvudman, som så snart som möjligt lämnar in ansökan om tillstånd att anordna svenskspråkig yrkesutbildning i södra Finland, samt att**
- **undervisnings- och kulturministeriet beviljar den nya huvudmannen tillstånd i enlighet med dess ansökan, om möjligt redan från början av år 2016.**

Eftersom en ny huvudman med så brett ansvar skulle bildas, är det naturligt att den får ansvaret för all yrkesutbildning, vuxen- och specialutbildning samt för läroavtalen på svenska i södra Finland. Med hänvisning till regeringens intentioner om färre huvudmän med ett bredare ansvar och till lagförslagets om bl.a. grundläggande yrkesutbildning stadgande om att tillstånden kommer att beviljas för utbildningen antingen på svenska eller finska, föreslår jag att

- **den nya huvudmannen får helhetsansvaret för den svenskspråkiga yrkesutbildningen, inklusive grundläggande yrkesutbildning, yrkesinriktad tilläggsutbildning och läroavtalsutbildning inom regionen**
- **undervisnings- och kulturministeriet besluter om att den svenskspråkiga utbildningen, som nu ges inom Oy Porvoo International College Ab integreras med den utbildning den nya svenskspråkiga huvudmannen för den svenskspråkiga yrkesutbildningen i södra Finland anordnar i Borgå**
- **ansvaret för den svenskspråkiga utbildningen som nu ges inom Turun Ammattiopisto överflyttas på den nya huvudmannen och att utbildningen blir kvar i Åbo, samt att**
- **ansvaret för den finskspråkiga yrkesutbildningen inom Axxell flyttas över till en huvudman med ansvar för finskspråkig utbildning**

Nya strukturer behövs i Österbotten

Kommentarer om nuläget

Yrkesakademin i Österbotten och Optima är förhållandevis stora aktörer med en bred utbildning, god ekonomi och de har goda utrymmen för undervisningen. Båda har klarat sig väl i en nationell jämförelse, där framgångarna i studierna och hur väl de utexaminerade fått jobb eller fortsatt sina studier mätts. Optima har under några år placerat sig främst, medan Yrkesakademin funnits på andra respektive tredje plats. Framgången har flera orsaker, men det nära samarbetet med rekryteringsområdets näringsliv och förmågan att rätt flexibelt anpassa utbildningen till de växande behoven, är förmodligen den största.

Båda upprätthålls av samkommuner. Ägandet är så till vida speciellt att av de 14 medlemskommunerna i Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur (Söfuk), som är huvudman för Yrkesakademin, är 7 kommuner också ägare av Optima samkommun. Det dubbla ägarskapet är åtminstone delvis motiverat av att Söfuk också upprätthåller KulturÖsterbotten och regionteatern Wasa Teater. Trots att hälften av de 14 kommunerna ingår i båda samkommunerna, men synbarligen ändå inte just därför, finns det spänningar i relationerna mellan de två yrkesläroanstalterna, som tydligt hämmar samarbetet.

Vaasan Ammattiopisto/Vasa Yrkesinstitut är ett jämförelsevis stort institut med drygt 2300 studieplatser, medan andelen svenskspråkiga studerande är litet, drygt 180. Huvudmannens avsikt är att söka om tillstånd att ordna studier på både finska och svenska också i framtiden. I Keski-Pohjanmaan Ammattiopisto är andelen som studerar på svenska ännu mindre, ca 20 av drygt 2500. Yrkesutbildningen på svenska inom idrotten är möjlig att upprätthålla bara i ett brett samarbete, där bla. Vörå idrottsgymnasium, Arcada yrkeshögskola, Vasa idrottsakademi och Åbo Akademi ingår, därför att antalet studerande på varje utbildningsnivå är litet. Det här samarbetet kräver fördomsfrihet och förmåga till nytänkande för att lyckas, och kan i bästa fall stimulera till motsvarande tätare samarbete mellan olika nivåer i utbildningen för andra yrken.

I takt med att den ursprungliga idén för folkhögskolorna har minskat i betydelse, har folkhögskolor, som kunnat överleva, börjat med kompletterande verksamhet. Den yrkesutbildning som ges i regi av Fria kristliga folkhögskolföreningen r.f. och av Österbottens svenska kristliga folkhögskolesällskap r.f. har uppstått av de orsakerna. Eftersom yrkesstuderandena är relativt få vid båda folkhögskolorna, kunde ansvaret lätt flyttas över på en större huvudman och integreringen ske lätt och snabbt. Risken är att verksamheten vid folkhögskolan i värsta fall kunde äventyras ifall yrkesutbildningen överförs, och därför bör konsekvenserna för folkhögskoleutbildningen bedömas särskilt. En sådan bedömning har inte ingått i mitt uppdrag.

Kommentarer om arbetet och förhandlingarna Österbotten

Också i Österbotten inledde jag arbetet med ett brev till styrelserna för de två största yrkesinstituten, Optima samkommun och samkommunen Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur (Söfuk). I mitt brev ställde jag två frågor:

1. *Har ni beredskap att inleda gemensamma förhandlingar på basen av de kriterier regeringen angett i mitt uppdrag om hur den svenska yrkesutbildningen i Österbotten skall samordnas i framtiden, eller*
2. *Överlåter ni uppdraget åt mej att göra de förslag regeringen efterlyser.*

Båda styrelserna ställde sig positiva till förhandlingar och de kunde inledas den 29 september. Förhandlarna, som företrätt Optima har varit styrelseordförande Kenneth Holmgård, direktör Rabbe Ede, rektor Max Gripenberg och förvaltningsdirektör Tiina Sjölund. Söfuk har haft styrelseordförande Alice Lillas, direktör Ulrica Karp, rektor Maria Slotte och chefsekonom Marina Vikberg-Grönlund som sina förhandlare. I egenskap av utredningsman har jag varit ordförande på mötena.

Redan från början stod det klart en gemensam ansökan om utbildningstillstånd inte kommer att inlämnas. Under de 5 gemensamma möten, som hållits har därför olika former av utökat samarbete behandlats. Enligt överenskommelse har båda parterna sökt fram områden, där mera samarbete skulle vara till nytta för undervisningen, administrationen och ekonomin. Följande områden listades i samförstånd, här återgivna i den form parterna presenterat dem:

- Personalfortbildning; lärarfortbildning och annan yrkesmässig fortbildning
- Arbetarskyddet; det blir allt svårare och invecklat att nå upptill vad som krävs, finns möjligheter att samarbeta
- Mera gemensamma händelser/aktiviteter för ungdomarna, t.ex. kring aktuella teman, eller gemensamma happenings
- Lilla språkprovet (i finska) kommer att ordnas gemensamt under våren 2015
- Ett mervärde skulle nås genom att få lärarna att tänka i vidare banor och idka utbyte
- Inom prognostiseringen måste vi vara proaktiva att se utbildningar som inte finns, ta initiativ gentemot UBS(utbildningsstyrelsen) gällande nya examensgrunder
- Tillsammans se på vilka grepp som behövs för att bemöta ungdomar med problem, hur få dem med på att de behöver ett yrke
- Fortsatt köp av utbildningstjänster av varandra
- Köp av läroavtalstjänster
- Skapa en årsklocka för samarbetet
- Samarbeta kring kollektivavtalstolkningar
- Avtala om att inte bygga upp konkurrerande verksamhet på samma orter
- Gemensamma upphandlingar. t.ex. av adb-program för ekonomi- och personalförvaltning och ev. andra it-applikationer
- Finns det möjlighet att (genom)föra arbetsfördelning för specialiseringar?
- Se igenom fördelningen av utbildningsplatser. På längre sikt är utbildningsutbudet mycket viktigt
- Gällande logistikutbildningen för unga resp. för vuxna behöver YA få besked om hur Optima tänker för att kunna satsa framöver. Behöver veta att man inte konkurrerar

- Ett nytt samarbetsavtal borde bli mera bindande
- Styrelseordförandena kunde träffas för gemensamma diskussioner

Utöver den här listan över områden där mera samarbete kunde ge också betydande fördelar, gjordes också en genomgång av vissa stödfunktioner. Beroende på hur kostnader bokförs och hur verksamheten är organiserad, var längre gående jämförelser inte möjliga, men på vissa kostnadsposter var skillnaderna rätt stora, och med en gemensam upphandling skulle priserna helt säkert kunna pressas nedåt, delvis också kännbart. Som exempel kan nämnas att Söfuk lyckades sänka kostnaderna för ekonomiförvaltningen och it-stödfunktionerna med minst 20 % och minska antalet personalårsverken inom centralförvaltningen med 27 % när Yrkesakademin skapades genom fusion mellan tre huvudmän. De pengar som med gemensamma anskaffningar till Optima och Yrkesakademin kunde frigöras, skulle sedan styras över till huvuduppgiften, utbildningen. För att dra maximal nytta av gemensamma anskaffningar borde man åtminstone bilda ett gemensamt bolag, eller gå samman. Något målmedvetet och uttalat gemensamt intresse för varken den ena eller andra av de här två lösningarna fanns inte, trots att parterna noterade att fördelar kunde nås. Senare har Söfuks ledning meddelat beredskap att utreda ett gemensamt bolag för stödtjänster med Optima.

Optima och Yrkesakademin har haft ett samarbetsavtal sedan år 2009. I praktiken har det nästan aldrig åberopats eller använts som grund för samarbetet. Samarbete förekommer i varierande omfattning, mest när det gäller olika projekt, och på det personliga planet hålls kontakter och kolleger möts. Samarbetet är emellertid inte institutionaliserat på basen av avtalet, utan personliga initiativ utgör i huvudsak grunden för samarbetet. Brist på tid angavs också som orsak till att samarbetet inte varit mera omfattande, men tidsanvändningen är ju alltid en fråga om prioritering.

Båda har utbildning inom naturbruk. Den utbildningen är kostnadskrävande pga. investeringar som behövs i maskiner, djurstallar och odlingsmark. En vettig ansvarsfördelning, som hade sparat kostnader, har diskuterats i flera år, och påskyndats av bl.a. producenterna, men en överenskommelse har inte nåtts. Båda utbildar nu också inom logistik, där också investeringarna är stora i bl.a. fordon. Inte heller här har man kunnat förhandla sig fram till en gemensam syn, och så sent som i juni 2014 har Optima förnyat sin ansökan om utbildningstillstånd inom logistik. Det är förvånande att inte ens de kommuner, som är med i båda samkommunerna, har förmått eller ens försökt stoppa de extra kostnader, som bristen på samarbete skapar. Att båda klarar ekonomin väl ändå, är inget argument för att misshushålla med offentliga resurser.

I nationella jämförelser, som undervisnings- och kulturministeriet presenterat har både Optima och Yrkesakademin klarat sig väl. Optima har flera år varit på första plats och Yrkesakademin bland de främsta. Båda är också rätt stora i en nationell jämförelse och klarar sig väl idag. Trots att dagsläget är gott, står de inför samma utmaningar, som andra yrkesinstitut. Krympande ekonomiska resurser, många små undervisningsgrupper, näringslivets växlande behov, växande kvalitetskrav när det gäller utbildningen och attraktionskraften bland de studerande är gemensamma utmaningar för alla institutioner inom yrkesutbildningen, så också i Österbotten. En samgång eller åtminstone ett betydligt utökat samarbete ger bättre möjligheter att bl.a. ta ansvar för mindre grupper, till en alternerande intagning vartannat år till Optima eller Yrkesakademin för utbildningar där dubbleringar inte är möjliga, till decentralisering, till specialisering både inom lärarkåren och inom förvaltningen, samt till synergivinster när det gäller stödfunktioner och extern upphandling, kort sagt

till en mera ändamålsenlig användning av krympande resurser. En ständig anpassning krävs också när antalet unga studerande minskar, medan behovet inom vuxenutbildningen ökar som en följd av omstruktureringar i näringslivet och av svängningarna i konjunkturerna.

På det sista mötet den 28 november presenterades förslaget till ett nytt samarbetsavtal (bilaga 11), som utarbetats av direktörerna för de två samkommunerna. Avsikten är att avtalet godkänns av samkommunernas styrelser ännu under det här året. Avtalet är mycket allmänt hållet och förpliktar inte till det fördjupade samarbete parterna säger sig vara intresserade av. Rektorerna hade också utarbetat en årlig tidtabell, en s.k. årsklocka (bilaga 12) för hur samarbetet skall organiseras och för när och hur olika frågor tas upp till behandling. Varken förslaget till nytt samarbetsavtal eller till den s.k. årsklockan hade tagits fram, utan den här utredningen, som ministeriet initierat.

Motiveringar och förslag

För att samarbetet skulle kunna utökas på det sätt som parterna skisserat i förteckningen här ovan, behövs en stark vilja, målmedvetenhet och framför allt ett tydligt politiskt ledarskap. Förhandlingarna avslöjade en överraskande stor misstro mot varandra inom organisationernas ledning. Förtroende är förutsättningen för ett framgångsrikt samarbete, och sådant är tyvärr en mycket tydlig bristvara. Längre ned i organisationerna är förståelsen för nyttan av samarbete större, vilket syns bl.a. i projektsamarbetet. Båda läroanstalterna finns ju till för att utbilda unga och äldre för yrkeslivet, där förmåga till samarbete är viktig för både produktionen och trivseln i arbetet. Rimligen borde då ansvariga inom utbildningen visa gott föredöme när det gäller att både skapa förutsättningar för ett gott samarbete och att samarbeta.

Båda huvudmännen kommer att ansöka om nya tillstånd för utbildning på svenska. Med tanke på atmosfären i förhandlingarna är det inte troligt att samarbetet utökas på parternas initiativ och frivilligt. De argument, som i samstämmighet tagits fram i förhandlingarna i södra Finland, och som talar för en samgång där, gäller också i Österbotten. För att nå de fördelar, som skisserats ovan och som förtecknats av de österbottniska parterna, är två lösningsmodeller tänkbara:

- 1. Ministeriet beviljar ett gemensamt tillstånd för Optima Samkommun och Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur när det gäller all svenskspråkig yrkesutbildning, inklusive grundläggande yrkesutbildning, yrkesinriktad tilläggsutbildning och läroavtalsutbildning i Österbotten, eller**
- 2. båda får ett temporärt tillstånd på två år för att under den tiden ges möjlighet att utöka samarbetet, åtminstone enligt de riktlinjer parterna själva har stakat ut.**

På basis av erfarenheterna från förhandlingarna med företrädarna för Optima och Söfuk ser jag det som närmast helt osannolikt att sådana fördelar av samarbete, som parterna själva nämnt och som i övrigt finns i rapporten, kan nås på frivillig väg. Min rekommendation är därför att ministeriet går in för alternativ 1.

Vartdera alternativet kräver ett engagerat och målmedvetet politiskt ledarskap. Formellt är en fusion lätt att genomföra, eftersom alla kommuner redan finns med inom Söfuk. Däremot krävs ett rätt detaljerat förslag till hur ansvaret fördelas mellan de två nuvarande huvudmännen inom den nya organisationen. Sålunda kunde t.ex. ansvaret för undervisningen finnas på en ort och ansvaret

för administrationen på en annan. Inom Optima finns en rädsla för att verksamhet flyttas över till Yrkesakademiens nuvarande, huvudsakliga rekryteringsområde efter en sammanslagning. Ledningen inom Söfuk och inom den nya organisationen har ett stort ansvar i att påvisa att den rädslan är obefogad. Någon objektiv orsak till en sådan omflyttning finns inte, då födelsetalen inom Optimas huvudsakliga rekryteringsområde är högre än söderut i landskapet och då ungdomar inte är speciellt benägna att flytta, åtminstone inte för första året efter grundskolan. Födelsetalen indikerar snarare att utbildningsplatser på sikt flyttas norrut i landskapet.

Andelen studerande på svenska inom Vasa Yrkesinstitut utgör knappt 10 %. Undervisningen sker helt på det språk eleverna valt att studera på, antingen finska eller svenska, vilket institutet också alltid framhåller. Majoriteten av studerande på finska är så stor, att det svenska inslaget i miljön inte kan vara speciellt synligt. En viss samverkan finns på frivillig väg mellan dem som studerar på finska eller svenska, men när skillnaderna mellan språkgrupperna är så stora, är en mycket liten andel av dem som studerar på finska involverade. Samlokaliseringen ger synergifördelar när det gäller användningen av utrymmen, men inte inom undervisningen, eftersom undervisningen och undervisningsmaterialet är antingen på finska eller svenska. Få lärare har dessutom kompetens att undervisa på båda språken.

Regeringens proposition om andra stadiets utbildning indikerar en klar vilja att undervisningen på finska eller svenska har skilda huvudmän. Utrymmen kan också ordnas vid Kungsgården när studerandena och utbildningen flyttas över. Med de här argumenten och med dem som nämns i avsnittet om språken i undervisningen föreslår jag att

- **den undervisning Vasa yrkesinstitut nu ger på svenska överflyttas till den nya huvudmannen som bildats efter samgången mellan Optima och Yrkesakademin, alternativt införlivas med Yrkesakademin.**

Antalet studerande på svenska inom Keski-Pohjanmaan ammattiopisto är litet, ca 20, mest beroende av att antalet sökande är få. En överflyttning av studieplatserna till den nya svenska huvudmannen, alternativt Optima är förenlig med de allmänna riktlinjerna. På motsvarande sätt kunde den finska utbildningen inom Optima överflyttas antingen till Vasa yrkesinstitut, som finns inom samma landskap, eller till Keski-Pohjanmaan ammattiopisto. Jag föreslår att

- **den svenskspråkiga utbildningen inom Keski-Pohjanmaan ammattiopisto övertas av den nya huvudmannen för svenskspråkig yrkesutbildning, alternativt av Optima och, om möjligt blir kvar och utvecklas i Karleby. I enlighet med samma princip föreslår jag att ansvaret för den utbildning på finska, som Optima ger idag, överflyttas antingen till Vasa yrkesinstitut eller till Keski-Pohjanmaan ammattiopisto.**

Vasa läroavtalsbyrå upprätthålls av Vasa stad och betjänar studerande i åtta kommuner på både finska och svenska. I samband med översynen av hela andra stadiet är det skäl att samordna ansvaret för alla former av yrkesutbildning, också läroavtalen, under en huvudman. Därför föreslår jag att

- **ansvaret för betjäningen på svenska när det gäller läroavtal flyttas över till den nya huvudmannen för svenskspråkig yrkesutbildning i Österbotten**
- **alternativt flyttar den svenska betjäningen, som nu ges av Vasa stad till Yrkesakademin.**

Den fria bildningen och yrkesutbildningen

Folkhögskolornas verksamhet har genom åren genomgått stora förändringar. Den ursprungliga verksamhetsformen har fått allt mindre betydelse, kortkursernas betydelse har ökat och yrkesutbildning och akademiska studier har blivit en del av kursutbudet. Sålunda ger Fria kristliga folkhögskolan i Vasa som enda institution i vårt land nu utbildning i japanska på basen av ett avtal med Stockholms universitet. Den yrkesinriktade utbildning, som Fria Kristliga Folkhögskolan i Vasa och Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby ger, kunde lätt införlivas i den nya österbottniska huvudmannens, alternativt Yrkesakademins eller Optimas verksamhet. Olika modeller för samarbete mellan folkhögskolorna och yrkesutbildarna är också tänkbara. En direkt överflyttning skulle få stor konsekvenser för den avstående parten, för folkhögskolorna, och ett eventuellt sådant beslut borde basera sig på en granskning av folkhögskolornas verksamhet i framtiden. En sådan granskning ingår emellertid inte i mitt uppdrag.

Med de motiveringarna föreslår jag att

- **frågan om ansvaret för den yrkesutbildning som ges inom Fria Kristliga folkhögskolan i Vasa och Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby avgörs så snart som möjligt i en separat granskning av folkhögskolornas roll i framtiden.**

Utbildning inom idrott

Som bäst strävar man till att samla all idrottskompetens på svenska i vårt land inom ett nätverk, där Finlands Svenska Idrott, Folkhälsan Utbildning Ab, Vasaregionens Idrottsakademi, Campus Norrvalla, Vörrå idrottsgymnasium och Högskolklustret Åbo Akademi/Arcada/Umeå Universitet ingår. Den idrottsrelaterade utbildningen finns inom flera utbildningsprogram och på flera nivåer och den kräver stora investeringar i anläggningar och utrustning. Samtidigt är antalet studerande på svenska inom de olika ämnesområdena och på de olika nivåerna få, och bara med en god samordning mellan de olika aktörerna på alla nivåer är det möjligt att överhuvudtaget ha undervisning på svenska.

Folkhälsan Utbildning AB, som har tillstånd för yrkesutbildning på området, samarbetar intimt med Vörrå Idrottsgymnasium. Resursanvändningen är god när lärarnas och den övriga personalens kompetens samt arenor och hallar kan användas gemensamt. Kontakterna till idrottens organisationer är täta, vilket förbättrar resursanvändningen ytterligare. Samfundet Folkhälsan avser att investera i idrotten och dess anläggningar också i framtiden, vilket måste ses som ett viktigt stöd. Centret har också nyligen beviljats pilotstatus inom ramen för Finlands Idrotts regionala pilotprojekt Valo.

Den samarbetsmodell i form av Nationellt finlandssvenskt idrottskompetenscenter, som man nu verkar inom och fortsätter att utveckla med alla berörda parter involverade, är också en form av nytänkande, som kunde appliceras också på andra områden.

Två alternativ för den idrottsrelaterade utbildningen är tänkbara. Det ena är att Folkhälsan Utbildning Ab får fortsatt tillstånd, det andra är att ansvaret för utbildningen övertas av den nya huvudmannen för svensk yrkesutbildning i södra Finland. Utbildningen speciella karaktär, dess behov

av ett brett samarbete, resursanvändningen, investeringsbehoven och det begränsade antalet studerande talar i detta skede för den nuvarande modellen.

Med ovanstående motiveringar föreslår jag att

- **Folkhälsan Utbildning Ab beviljas tillstånd för fortsatt yrkesutbildning, eller**
- **ansvaret ges den nya huvudmannen i södra Finland/Practicum**

Med tanke på beroendet av både andra utbildningar och av idrottsrörelsen är det mera ändamålsenligt att i detta skede gå in för alternativ 1.

Slutord

Den svenskspråkiga yrkesutbildningen i vårt land är i huvudsak välskött. För det är lärarna och all personal värda ett stort tack. Av förståeliga skäl frågar sig säkert många varför nya, stora förändringar nu föreslås, när det mesta ändå går väl. Frågan är berättigad, men den ständiga förändringen av vår omvärld och av vårt behov av ny kunskap, var vi än jobbar, ställer också många, delvis ännu mera berättigade frågor. Förändring tycks vara det enda som är riktigt bestående i vår värld idag. De konkreta förslagen, som framförs i rapporten, är samlade genast efter slutorden. De skall naturligtvis prövas utgående från argumenten i rapporten, men vill man trygga en bred och kvalitativ yrkesutbildning på svenska i vårt land, kvarstår behoven av stora strukturella förändringar och av en mycket bättre samordning av utbildningen och resurserna.

Jag vill också tacka förhandlarna för de konstruktiva tankarna och för samarbetet. Det säger sig självt att vi inte alltid haft samma åsikt, också om samstämmigheten på det allmänna planet varit bred. Förslagen i rapporten är mina, men de baserar sig ändå nästan helt på dels de tankar och förslag, som framförts under våra många möten, och dels på riktlinjerna från regeringen. Mina förslag skall ses som en konklusion av vad berörda parter fört fram.

Ett speciellt tack vill jag rikta till moderskapslediga undervisningsrådet Ingeborg Rask, som sammanställt materialet över nuläget och gjort redigeringen, och till advokat Kristian Georgs, som utarbetat förslag till samgången mellan huvudmännen i södra Finland.

All utbildning är en överföring av kunskaper och värderingar. Målgruppen är studerande, de som söker nya kunskaperna och värderingarna. Institutionerna, skolorna, är medlet, som måste anpassa sig till de behov målgruppen har.

Konkreta förslag

Här finns alla de konkreta förslagen samlade, medan motiveringarna finns tidigare i texten, där förslagen också finns.

- Finansieringssystemet utvärderas åtminstone vart tredje år för att kunna vidta åtgärder ifall problem som rör kvaliteten eller rätten till utbildning på likvärdiga villkor uppstår.
- Regeringen, när den beviljar tillstånd, ser till att huvudmännen ger utbildningen antingen på svenska eller på finska.
- Samarbetet mellan svensk- och finskspråkiga utbildare utökas så att studerandena kan avlägga delar av studierna på det andra inhemska språket eller på ett annat språk, och så att praktiska övningar, särskilt för serviceyrken, allt mera ordnas gemensamt.
- På statligt initiativ skapas ett institutionaliserat samarbete mellan huvudmän med ansvar för yrkesutbildning på svenska.
- PF överväger möjligheten att vid sidan av allmän pedagogisk behörighet kunna ge ett mera yrkesanpassat innehåll i den pedagogiska utbildningen.
- PF effektiviserar informationen om hur den pedagogiska utbildningen av blivande lärare inom yrkesutbildningen är uppbyggd regionalt och innehållsmässigt.
- Huvudmännen som arbetsgivare stimulerar aktiva lärare att skaffa sig pedagogisk behörighet genom bl.a. flexibla arrangemang för tjänstledighet och möjlighet till delstudier vid sidan av arbetet.
- Axxell Utbildning Ab, Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab samt Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland besluter bilda en gemensam huvudman, som så snart som möjligt lämnar in ansökan om tillstånd att anordna svenskspråkig yrkesutbildning i södra Finland
- Undervisnings- och kulturministeriet beviljar den nya huvudmannen tillstånd i enlighet med dess ansökan, om möjligt redan från början av år 2016.
- Den nya huvudmannen får helhetsansvaret för den svenskspråkiga yrkesutbildningen, vuxen- och specialutbildningen samt för läroavtalen inom regionen
- Undervisnings- och kulturministeriet besluter om att den svenskspråkiga utbildningen, som nu ges inom Oy Porvoo International College Ab integreras med den utbildning den nya svenskspråkiga huvudmannen för den svenskspråkiga yrkesutbildningen i södra Finland anordnar i Borgå.
- Ansvaret för den svenska utbildningen som nu ges inom Turun Ammattiopisto överflyttas på den nya huvudmannen och utbildningen blir kvar i Åbo.
- Ansvaret för den finskspråkiga yrkesutbildningen inom Axxell flyttas över till en huvudman med ansvar för finskspråkig utbildning.

1. Ministeriet beviljar ett gemensamt tillstånd för Optima Samkommun och Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur när det gäller all svenskspråkig yrkesutbildning, vuxen- och specialutbildning samt läroavtalen i Österbotten, eller
2. båda får ett temporärt tillstånd på två år för att under den tiden ges möjlighet att utöka samarbetet, åtminstone enligt de riktlinjer parterna själva har stakat ut.

På basis av erfarenheterna från förhandlingarna med företrädarna för Optima och Söfuk ser jag det som närmast helt osannolikt att sådana fördelar av samarbete, som parterna själva nämnt och som i övrigt finns i rapporten, kan nås på frivillig väg. Min rekommendation är därför att ministeriet går in för alternativ 1.

 - Den undervisning Vasa yrkesinstitut nu ger på svenska överflyttas till den nya huvudmannen som bildats efter samgången mellan Optima och Yrkesakademin, alternativt införlivas med Yrkesakademin.
 - Den svenskspråkiga utbildningen inom Keski-Pohjanmaan ammattiopisto övertas av den nya huvudmannen för svenskspråkig yrkesutbildning, alternativt av Optima och, om möjligt blir kvar och utvecklas i Karleby. I enlighet med samma princip föreslår jag att ansvaret för den utbildning på finska, som Optima ger idag, överflyttas antingen till Vasa yrkesinstitut eller till Keski-Pohjanmaan ammattiopisto.
 - Ansvaret för betjäningen på svenska när det gäller läroavtal flyttas över till den nya huvudmannen för svenskspråkig yrkesutbildning i Österbotten
 - alternativt flyttar den svenska betjäningen, som nu ges av Vasa stad till Yrkesakademin.
 - Frågan om ansvaret för den yrkesutbildning som ges inom Fria Kristliga folkhögskolan i Vasa och Kristliga Folkhögskolan i Nykarleby avgörs så snart som möjligt i en separat granskning av folkhögskolornas roll i framtiden.
 - Folkhälsan Utbildning Ab beviljas tillstånd för fortsatt yrkesutbildning, eller
 - ansvaret ges den nya huvudmannen i södra Finland/Practicum

Med tanke på beroendet av både andra utbildningar och idrottsrörelsen är det mera ändamålsenligt att i detta skede gå in för alternativ 1.

Källor

KOULUTA-statistikrapporter – Registret för gemensam ansökan. Utbildningsstyrelsen.
Kumpulainen, Timo (toim.). Opettajat Suomessa 2013. Lärarna i Finland 2013. Koulutuksen seurantaraportit 2014:8. Tammerfors, 2014. Utbildningsstyrelsen.
Lag om yrkesutbildning (21.8.1998/630)
Lägesöversikt över den svenskspråkiga utbildningen. Utbildningsstyrelsen: www.oph.fi/lagesoversikt
Nissinen, Kari & Välijärvi, Jouni. Opettaja- ja opettajankoulutustarpeiden ennakkoinnin tuloksia. Jyväskylä, 2011. Jyväskylän yliopisto.
Regionförvaltningsverkens utvärdering av läget inom basservicen 2011
Strukturreform inom andra stadiets utbildning och det fria bildningsarbetet 2014-2016.
Undervisnings- och kulturministeriet. www.minedu.fi
Suuntaviivat lukion, ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen sekä vapaan sivistystyön rakenteelliseksi uudistamiseksi. Undervisnings- och kulturministeriet. 15.10.2014.
Tiese, Vesa (red.) Tietoja ammatillista koulutusta antavien oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen nykytilasta ja muutoksista vuosina 1990–2006. Utbildningsstyrelsen. 1996.
Tillstånd att ordna utbildning. Undervisnings- och kulturministeriet.
Utkastet till regeringsproposition om gymnasiet, den yrkesinriktade grund- och tilläggsutbildningens samt det fria bildningsarbetets anordnarnätverk och tillstånd
Utkastet till regeringsproposition om reformen av gymnasiet och den yrkesinriktade grund- och tilläggsutbildningens finansieringssystem.
Vipunen – Undervisningsförvaltningens statistiktjänst: www.vipunen.fi

Utbildningsanordnarnas webbplatser:
Axxell: www.axxell.fi
Folkhälsan Utbildning Ab: www.folkhalsan.fi/folkhalsan-idrott
Fria Kristliga folkhögskolan: www.fkf.fi
Keski-Pohjanmaan ammattiopisto – Mellersta Österbottens yrkesinstitut: www.kpedu.fi
Kristliga folkhögskolan i Nykarleby: www.kredu.fi
Yrkesinstitut Livia: www.livia.fi
Inveon – Östra Nylands yrkesinstitut: www.inveon.fi
Optima: www.optimaedu.fi
Point College: www.pointcollege.fi
Yrkesinstitutet Prakticum: www.practicum.fi
Vaasan ammattiopisto – Vasa yrkesinstitut: www.vao.fi
Turun ammatti-instituutti – Åbo yrkesinstitut: www.turkuai.fi
Yrkesakademin i Österbotten: www.yrkesakademin.fi

19.05.2014

Ministeri Ole Norrback

Viite

Asia **Selvitys ruotsinkielisen ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon rakenteellisesta kehittämisestä**

Rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanoa koskevan päätöksen 29.11.2013 mukaisesti opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla toteutetaan toisen asteen koulutuksen ja vapaan sivistystyön rakenteellinen uudistaminen. Uudistuksessa tehostetaan koulutusjärjestelmän toimintaa ja vahvistetaan toisen asteen koulutuksen järjestäjien edellytyksiä vastata nykyistä joustavammin opiskelijoiden, työelämän, muun yhteiskunnan sekä alueiden muuttuviin tarpeisiin laadukkaalla opetuksella ja koulutuksella. Uudistuksessa toisen asteen koulutuksen järjestäjäverkkoa tiivistetään olennaisesti siten, että lukio- ja ammatillisen koulutuksen (perus- ja lisäkoulutus) järjestäjien toimintaedellytyksiä parannetaan ja jatko-opintoihin ja työelämän tarpeisiin vastaavan koulutuksen alueellinen saavutettavuus voidaan turvata. Tavoitteena on vahvoin toisen asteen koulutuksen järjestäjiin perustuva koulutuksen järjestäjäverkko. Järjestäjäverkkoa koskeva uudistus tulee voimaan 1.1.2017.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut uudistuksen toteuttamiseksi toimialan ja sidosryhmien edustajista muodostuvan ohjausryhmän sekä virkamiesvalmistelusta vastaavan projektiryhmän.

Selvitystyö

Osana toisen asteen koulutuksen rakenteellista uudistusta opetus- ja kulttuuriministeriö käynnistää selvitystyön ruotsinkielisen ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen rakenteellisesta uudistamisesta. Selvitystyössä tulee tarkastella koko maan ruotsinkielisen ammatillisen koulutuksen järjestämistä.

Selvitystyön tavoitteena on:

- tuottaa tiivis tilannekatsaus ruotsinkielisestä ammatillisesta koulutuksesta
- tehdä ehdotus ruotsinkielisen ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon koostumiseksi Etelä-Suomessa ja Pohjanmaalla siten, että työelämän tarpeisiin vastaavan laadukkaan ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen (ml. ammatillinen erityisopetus) järjestämisen toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset ja ruotsinkielisen koulutuksen saatavuus voidaan turvata.

Selvitystyön toteuttajaksi opetus- ja kulttuuriministeriö on nimennyt Teidät, ministeri Ole Norrback. Selvitystyö toteutetaan 26.5.2014 – 31.12.2014 välisenä aikana.

Selvitystyössä tulee ottaa huomioon pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelman, valtioneuvoston vuosille 2011 - 2016 vahvistaman koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman sekä hallituksen rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanoon liittyvät linjaukset.

Selvitystyön yhteyshenkilöinä opetus- ja kulttuuriministeriössä toimivat ylitarkastaja Tarja Koskimäki, opetusneuvos Elise Virnes sekä neuvotteleva virkamies Ville Heinonen.

Selvityshenkilön palkkioista ja muista korvauksista sovitaan selvityshenkilön ja opetus- ja kulttuuriministeriön välisellä erillisellä sopimuksella. Selvitystyön kustannukset maksetaan momenteilta 29.20.21. ja 29.30.21.

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Johtaja

Mika Tammilehto

Tiedoksi Toisen asteen koulutuksen ja vapaan sivistystyön rakenteellinen uudistus - ohjausryhmä
Axxell Utbildning Ab
Folkhälsan Utbildning Ab
Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland
Svenska framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab
Fria kristliga folkhögskolföreningen r.f.
Optima samkommun
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur
Österbottens Svenska Kristliga Folkhögskolesällskap rf
Vaasan kaupunki
Erityisavustaja Jouni Parkkonen
Kansliapäällikkö Anita Lehikoinen
Ylijohtaja Eeva-Riitta Pirhonen
Johtaja Kirsi Kangaspunta

Bilaga 2. Förändringar inom utbildningsanordnare och läroanstalter för den svenskspråkiga yrkesutbildningen 1990–2014

Förklaringar:

Nuvarande utbildningsanordnare

Senaste sammanslagningen/överföringen

Utbildningsanordnare

Läroanstalt

Datumen anger tidpunkt för sammanslagning/överföring till ovanstående anordnare eller sammanslagning av läroanstalter inom samma utbildningsanordnare.

Axxell Utbildning Ab – Axxell

Åbolands yrkesinstitut samkommun – Åbolands yrkesinstitut 1.1.2010

Korsnäs kommun – *Karis kurscenter* 1.1.2009

(*Korsnäs kurscenter* överfördes till Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur 1.1.2009)

Västra Nylands yrkesskola samkommun – Västra Nylands yrkesskola 1.8.2008

Ab Utbildning Sydväst – Yrkesinstitutet Sydväst 1.8.2008

Samkommunen för huvudstadsregionens svenskspråkiga yrkesskolor – *Överby trädgårdsskola* 1.1.2002 (Den övriga delen av verksamheten överfördes till Svenska framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab)

Ekenäs stad – *Ekenäs yrkesinstitut* 1.1.1999

- *Handelsläroverket i Ekenäs* 1.8.1995
- *Ekenäs hantverks- och konstindustriskola* 1.8.1995
- *Ekenäs sjukvårdsläroanstalt* (statlig) 1.8.1995
- *Tekniska läroanstalten i Ekenäs* (statlig) 1.8.1995

Åbo Navigationsinstitut (privat) 1.1.1999

- *Åbo svenska sjöfartsläroanstalt* (statlig) 1.8.1997

Åbo hemslöjdlärläroinstitut – Åbolands vårdutbildning (statlig) 1.1.1999

- *Åbo hemslöjdlärläroinstitut* (statlig) 1.8.1993
- *Åbolands vårdutbildning* (statlig) 1.8.1993

Naturbruksinstitutet (privat) 1.1.1999

- *Ekenäs forstinstitut* (statlig) 1.1.1995
- *Högre svenska lantbruksläroverket* (privat) 1.1.1995
- *Brusaby yrkesläroanstalt* (samkommun) 1.1.1995
- *Vrethalla husmodersskola* (samkommun) 31.1.1990
- *Västankvarns skolor för lantbruk och huslig ekonomi* (privat) 1.1.1995
- *Västankvarns lantbruksskolor* (privat) 1.8.1992
- *Västankvarns hushållsskola* (privat) 1.8.1992

Garantiföreningen för Åbolands folkhögskola r.f. – Åbolands folkhögskola/Språk- och turisminstitutet 1.8.2008

Ab Svenska Folkhögskolan – SFV – Finns folkhögskola, Östra Nylands folkhögskola (Kuggomskolan) 1.8.2008

Solvalla-Finns Ab – *Finns folkhögskola* 1.1.2003 (*Solvalla idrottsinstitut* kvar i Solvalla-Finns Ab, namnbyte till Solvalla utbildning Ab 20.5.2008, överfördes till Folkhälsan Utbildning Ab 1.1.2011)

- Solvalla stiftelse – *Solvalla idrottsinstitut* 1.8.1998
- Svenska folkskolans vänner – *Finns folkhögskola* 1.8.1998

Kuggomskolan Ab – *Östra Nylands folkhögskola (Kuggomskolan)* 1.1.2002

Svenska Österbottens folkakademi samkommun – *Svenska Österbottens folkakademi (SÖFF)* 1.1.2002 (överfördes till Närpes stad utan yrkesutbildning 2008)

Folkhälsan Utbildning Ab – Norrvalla folkhögskola/Norrvalla idrottsinstitut och Solvalla idrottsinstitut

Solvalla Utbildning Ab – Solvalla idrottsinstitut 1.1.2011

Solvalla-Finns – *Solvalla idrottsinstitut* 1.1.2003, namnbyte 1.8.2008

(*Finns folkhögskola* överfördes till Ab Svenska Folkhögskolan – SFV 1.1.2003 och till Axxell Utbildning Ab 1.8.2008)

- Solvalla stiftelse – *Solvalla idrottsinstitut* 1.8.1998
- Svenska folkskolans vänner – *Finns folkhögskola* 1.8.1998

Folkhälsan Botnia Ab – Norrvalla folkhögskola/Norrvalla idrottsinstitut 1.1.2011

Norrvalla Folkhälsan Ab – *Norrvalla folkhögskola/Norrvalla idrottsinstitut* 1.1.2010

- Garantiföreningen för Norrvalla folkhälsan r.f. – *Norrvalla folkhögskola/Norrvalla idrottsinstitut* 1.1.2002

Fria kristliga folkhögskoleföreningen r.f. – Fria kristliga folkhögskolan

Inga sammanslagningar

Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä/Samkommunen för utbildning i Mellersta Österbotten – Keski-Pohjanmaan ammattiopisto/Mellersta Österbottens yrkesinstitut och Keski-Pohjanmaan aikuiskoulutus

Kokkolan ammattiopisto 1.1.2014

Kokkolan ammattioppilaitos (namnbyte 1.8.2003)

Kokkolan kauppaopisto – Karleby handelsinstitut 1.1.2014

Karleby stad – *Kokkolan kauppaoppilaitos* – *Gamlakarleby handelsläroverk* 1.8.1995 (namnbyte 1.8.2003)

Kokkolan sosiaali- ja terveystien opisto 1.1.2014

Kokkolan sosiaali- ja terveystien oppilaitos (sammanslagning 1.8.1997, namnbyte 1.8.2003)

- Karleby stad – *Kokkolan kotitalous- ja sosiaalialan oppilaitos* 1.8.1995
- *Kokkolan terveydenhuolto-oppilaitos* (statlig) 1.8.1995

Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto 1.1.2014

Keski-Pohjanmaan Maaseutuakatemia (sammanslagning 1.8.1998, namnbyte 1.8.2003)

- *Perhon maaseutuoppilaitos* (kommunal) 1.8.1995
- *Toholammin käsi- ja taideteollisuusoppilaitos* (kommunal) 1.8.1995
- *Vetelin kotitalousoppilaitos* (privat) 1.8.1995
- *Kannuksen maaseutuoppilaitos* (sammanslagning 1.1.1997) 1.8.1995
 - *Tuomarniemen metsäoppilaitos* (statlig) 1.1.1997
 - *Kannuksen maaseutuoppilaitos* (statlig) 1.8.1995

Optima samkommun – Optima

Norra Svenska Österbottens Yrkesläroanstalter samkommun (namnet i bruk fram till 1.1.2003)

Norra Svenska Österbottens Yrkesläroanstalter kommunalförbund (namnet i bruk till början av 1990-talet)

Yrkesskolan Optima 1.1.2009

Hantverksskolan Optima 1.1.2009

Lannäslundskolan Optima 1.1.2009

Handelsinstitutet Optima – Kauppaopisto Optima 1.1.2009

Jakobstad – Jakobstads Handelsläroverk – Pälsläroverk/Pietarsaaren Kauppaoppilaitos – Turkisoppilaitos
1.8.2001

Yrkesträningsskolan Optima 1.1.2009

Yrkesträningsskolan i Nykarleby (samkommun) 1990

Oy Porvoo International College Ab – Point College

Porvoon kauppaoppilaitos Oy/Borgå handelsläroverk Ab – Porvoon kauppaoppilaitos/Borgå
handelsläroverk 1.1.2012

Borgå stad – Porvoon terveydenhuolto-oppilaitos 1.1.2012

Peimarin koulutuskuntayhtymä/Pemars samkommun för utbildning – Ammattiopisto Livia/Yrkesinstitut Livia

S:t Karins stad – Kaarinan sosiaali- ja terveysalan oppilaitos 1.1.2011

Kaarinan sosiaalialan oppilaitos (namnbyte 10.6.2002)

Kalatalouden ja merenkulun koulutussäätiö - Stiftelsen för fiskeri- och sjöfartsutbildning – Suomen kalatalous- ja ympäristöinstituutti – Finlands fiskeri- och miljöinstitut 1.1.2011

Valtion kalatalousoppilaitos—Statens fiskeriläroanstalt (statlig) 1.8.1997

Varsinais-Suomen maaseutuoppilaitoksen kuntayhtymä – Varsinais-Suomen maaseutuoppilaitos 1.1.2011

Tuorlan maatalous- ja puutarhaoppilaitos (statlig) 1.1.1997

- Vehmaan maatalousoppilaitos (statlig) 1.8.1992

- Tuorlan maatalous- ja puutarhaoppilaitos (statlig) 1.8.1992

Paimion metsäoppilaitos (statlig) 1.8.1993

Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland – Inveon – Östra Nylands yrkesinstitut

Östra Nylands yrkesskola 1.1.2009

Borgå hantverks- och konstindustriskola 1.1.2009

Borgå stad – Borgå hantverks- och konstindustriskola 1.1.1994

Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab – Yrkesinstitutet Prakticum

Samkommunen för huvudstadsregionens svenskspråkiga yrkesskolor – Huvudstadsregionens svenskspråkiga yrkesinstitut Praktika 1.1.2002

Nylands hotell- och restaurangskola (samkommun) 1.1.1999

Mellersta Nylands yrkesskola (samkommun) 1.1.1999

Överby trädgårdsskola (samkommun) 1.1.1999 (överförd till Ab Utbildning Sydväst 1.1.2002)

- Överby trädgårds- och lantbruksskolor (samkommun) 1.1.1990

Samfundet Folkhälsan i Svenska Finland r.f. – Folkhälsans yrkesutbildningsinstitut Focum 1.1.2002

Högvalla seminarium i huslig ekonomi (privat) 1.1.1997

Svenska Handelsläroverket (privat) 1.8.1996

Folkhälsans barnavårdsskola (privat) 1.7.1995

Folkhälsans socialläroanstalt i Borgå (privat) 1.7.1995

Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur – Yrkesakademin i Österbotten

Samkommunen för utbildning i Sydösterbotten – Vocana 1.1.2009

Korsnäs kommun – Korsnäs kurscenter 1.1.2009

(Karis kurscenter överfördes till Axxell Utbildning Ab 1.1.2009)

Svenska yrkesinstitutet 1.1.2009

Konservatoriet i Jakobstad (samkommun) 1.1.2000

Korsholms kommun – Kvevlax hantverks- och konstindustriskola 1.9.1999

Nykarleby stad – Svenska konstskolan i Nykarleby 1.1.1996

Vasa svenska hälsovårdsläroanstalt (statlig) 1.7.1995

Korsholms skolor (statlig) 1.7.1995

- Korsholms lantbruksskolor (statlig) 1.8.1993

- Korsholms läroanstalt för huslig och social utbildning (statlig) 1.8.1993

- Korsholms skogsläroanstalt (statlig) 1.8.1993

Vasa yrkesinstitut (statlig) 1.7.1995

- Vasa tekniska läroanstalt (statlig) 1.8.1994

- Österbottens centralyrkesskola (statlig) 1.8.1994

Turun kaupunki/Åbo stad – Turun ammatti-instituutti/Åbo yrkesinstitut

Turun kauppaoppilaitos – Handelsläroverket i Åbo 1.8.1998

Turun terveydenhuolto-oppilaitos 1.8.1998

Turun terveydenhuolto-oppilaitos (statlig) 1.8.1994

Turun teknillinen ammattioppilaitos 1.8.1998

Turun teknillinen oppilaitos (statlig) 1.8.1994

Turun Ammatti-insituutti 1.8.1998

Turun Aninkaisten ammattioppilaitos 1.8.1994

Turun hotelli- ja ravintolaoppilaitos 1.8.1994

Turun kotitaousoppilaitos 1.8.1994

Vaasan kaupunki/Vasa stad – Vaasan ammattiopisto/Vasa yrkesinstitut och Vaasan aikuiskoulutuskeskus/ Vasa vuxenutbildningscenter

Vaasan sosiaali- ja terveysalan oppilaitos 1.8.2000

Vaasan sosiaali- ja terveydenhuoltoalan oppilaitos (namnbyte 1.8.1999)

- Vaasan kotitalous- ja sosiaalialan oppilaitos 1.8.1996
- Vaasan terveydenhuolto-oppilaitos 1.8.1996
- Vaasan terveydenhuolto-oppilaitos (statlig) 1.7.1995

Vaasan liiketalous- ja hotelli-instituutti – Vasa institut för företagsekonomi och hotellverksamhet 1.8.2000

Vaasan kauppaoppilaitos – Vasa handelsläroverk 1.8.1996

Vaasan hotelli- ja ravintola-oppilaitos – Vasa hotell och restaurangläroanstalt 1.8.1996

- Vaasan hotelli- ja ravintola-oppilaitos – Vasa hotell och restaurangläroanstalt (statlig) 1.1.1996

Vaasan ammattioppilaitos 1.8.2000

Vaasan teknillinen oppilaitos (statlig) 1.8.1995

Österbottens svenska kristliga folkhögskolesällskap r.f. – Kristliga folkhögskolan i Nykarleby

Inga sammanslagningar

Bilaga 3

Antal studerande inom svenskspråkig läroanstaltsbaserad grundläggande yrkesutbildning 2010–2012

Utbildningsanordnare	2010		2011		2012	
	Läroplans-baserad	Fristående examen	Läroplans-baserad	Fristående examen	Läroplans-baserad	Fristående examen
Axxell Utbildning Ab	1 388	320	1 318	336	1 292	542
Folkhälsan Utbildning Ab	91		91		90	
Fria kristliga folkhögskoleföreningen r.f.	40		40		40	
Optima samkommun	1 026		1 084		1 030	16
Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland	457		420		405	
Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab	886	117	887	67	873	33
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur	1 227	171	1 301	185	1 241	219
Österbottens svenska kristliga folkhögskolesällskap r.f.	22	12	31	10	33	
Oy Porvoo International College Ab	57		54		58	
Vaasan kaupunki - Vasa stad	227	8	220	5	181	
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä - Samkommunen för utbildning i Mellersta Österbotten	18		18		20	
Turun kaupunki - Åbo stad	121		103		109	
Sammanlagt	5 560	628	5 567	603	5 372	810

Källa: Vipunen - Undervisningsförvaltningens statistiktjänst

Antal studerande inom svenskspråkig läroanstaltsbaserad yrkesinriktad tilläggsutbildning 2010–2012

Utbildningsanordnare	2010		2011		2012	
	Yrkes-examen	Special-yrkesexamen	Yrkes-examen	Special-yrkesexamen	Yrkes-examen	Special-yrkesexamen
Axxell Utbildning Ab	300	66	302	75	286	92
Folkhälsan Utbildning Ab	24		24		14	
Optima samkommun	68	73			8	7
Samkommunen för Kronoby folkhögskola			36		38	
Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab	87	5	84	10	101	
Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur	614	79	492	74	385	65
Oy Porvoo International College Ab			1		1	
Vaasan kaupunki - Vasa stad	13		18		5	
Rastor Oy - Rastor Ab		132		85		16
Turun Aikuiskoulutussäätiö			17		21	
Sammanlagt	1 106	355	974	244	859	180

Källa: Vipunen - Undervisningsförvaltningens statistiktjänst

Bilaga 4. Utbildningsområden och grundexamina i utbildningstillstånden enligt utbildningsanordnare (utbildning som ordnas på svenska)

Utbildningsområden - Grundexamina	Axell Utbildn. Ab	Folkhälsan Utbildn. Ab	Fria kristliga folkhögskolefören.	Optima samkommun	Sk för yrkesutbildn. i Östra Nyland	Svenska Framtids-skolan i Hfors-regionen	Svenska Österbottens förbund för utbildn.	Österbottens svenska kristliga folkhögskol.	Oy Porvoo International College Ab	Vaasan kaup. - Vasa stad	Keski-Pohjan. ky - Sk utbildn. i Mellersta Österb.	Peimarin kky/ Pemarns sk för utbildn.	Turun kaup. - Åbo stad
Det humanistiska och pedagogiska området													
Grundexamen i barn- och familjearbete								x					
Grundexamen i teckenspråkshandledning													
Grundexamen i ungdoms- och fritidsinstruktion	x		x	x				x					
Kultur													
Grundexamen i audiovisuell kommunikation	x				x	x				x			
Grundexamen inom cirkusbranschen													
Grundexamen i dans													
Grundexamen inom hantverk och konstindustri	x			x	x		x			x			
Grundexamen i musik							x						
Grundexamen i visuell framställning					x		x						
Det samhällsvetenskapliga, företagsekonomiska och administrativa området													
Grundexamen inom företagsekonomi	x			x		x	x		x	x	x		x
Det naturvetenskapliga området													
Grundexamen inom informations- och kommunikationsteknik	x			x		x	x		x	x	x		x
Teknik och kommunikation													
Grundexamen inom bilbranschen	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen inom byggnadsbranschen	x1			x1	x1	x1	x1			x			
Grundexamen i båtbyggnad	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen inom datateknik och datakommunikationsteknik	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen inom el- och automationsteknik	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen inom fastighetsservice	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen i flygledning													
Grundexamen i flygplansmekanik													
Grundexamen i grafisk kommunikation	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen inom gruvbranschen	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen inom husteknik	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen inom laboratoriebranschen	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen inom lantmäteri-branschen	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen inom livsmedelsbranschen	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen i logistik	x			x	x2	x	x2			x3			
Grundexamen inom maskin- och metallbranschen	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen för planeringsassistent	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen i plast- och gummiteknik	x			x	x	x	x			x			

Utbildningsområden - Grundexamina	Axxell Utbildn. Ab	Folkhälsan Utbildn. Ab	Fria kristliga folkhögskolefören.	Optima sam-kommun	Sk för yrkesutbildn. i Östra Nyland	Svenska Framtids-skolan i Hfors-regionen	Svenska Österbottens förbund för utbildn.	Österbottens svenska kristliga folkhögskol.	Oy Porvoo International College Ab	Vaasan kaup. - Vasa stad	Keski-Pohjan. ky - Sk utbildn. i Mellersta Österb.	Peimarin kky/ Pemarns sk för utbildn.	Turun kaup. - Åbo stad
Grundexamen inom processindustrin	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen i sjöfart	x												
Grundexamen inom säkerhetsbranschen							x			x			
Grundexamen inom tapetsering och inredning	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen inom textil- och beklädnadsbranschen	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen inom träbranschen	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen i ur- och mikromekanik	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen inom ytbehandlingsbranschen	x			x	x	x	x			x			
Naturbruk och miljöområdet													
Grundexamen inom hästhushållning	x						x						
Grundexamen i fiskeri	x			x			x					x	
Grundexamen i natur och miljö	x			x			x					x	
Grundexamen inom lantbruksbranschen	x4			x4			x5						
Grundexamen i trädgårdsskötsel	x			x			x						
Grundexamen inom skogsbranschen	x6			x6			x7						
Social-, hälso- och idrottsområdet													
Grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen	x					x	x		x	x			
Grundexamen i tandteknik													
Grundexamen inom läkemedelsbranschen							x						
Grundexamen inom hårbranschen	x			x	x	x	x		x	x			
Grundexamen inom skönhetsbranschen	x			x	x	x	x		x	x			
Grundexamen i idrott		x											
Turism-, kosthålls- och ekonomibranschen													
Grundexamen inom hotell-, restaurang- och cateringbranschen	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen i hemarbets- och rengöringsservice	x			x	x	x	x			x			
Grundexamen i turism	x			x	x	x	x			x			

x1 Inte utbildning i utbildningsprogrammet för schaktningsmaskintransport

x2 I en del av utbildningsprogrammet för transportservice och utbildningsprogrammet för flygplatsservice ingår utbildning för grundläggande yrkeskompetens för lastbils- och bussförare

x3 I en del av utbildningsprogrammet för transportservice ingår utbildning för grundläggande yrkeskompetens för lastbils- och bussförare

x4 Inte utbildning i utbildningsprogrammet för lantbruksteknologi

x5 Inte utbildning i utbildningsprogrammet för djurskötsel

x6 Inte utbildning i utbildningsprogrammet för montering av skogsmaskiner och utbildningsprogrammet för körning av skogsmaskiner

x7 Inte utbildning i utbildningsprogrammet för montering av skogsmaskiner

Källa: Undervisnings- och kulturministeriet

Bilaga 5. Antal studerande inom svenskspråkig läroanstaltsbaserad grundläggande yrkesutbildning (läroplansbaserad utbildning och utbildning som förbereder för fristående examen) enligt utbildningsanordnare, utbildningsområde och grundexamen

[illegible]

Utbildningsområden - Grundexamina	Axxell Utbildn. Ab		Folkhälsan Utbildn. Ab		Fria kristliga folkhögskolefören.		Optima sam-kommun		Sk för yrkes-utbildn. i Östra Nyland		Svenska Framtids-skolan i Hfors-regionen		Svenska Öster-bottens förbund för utbildn.		Öster-bottens svenska kristliga folk-högskol.		Oy Porvoo International College Ab		Vaasan kaup. - Vasa stad		Keski-Pohjan. ky - Sk utbildn. i Mellersta Österb.		Turun kaup. - Åbo stad		Totalt	
	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri
Grundexamen inom gruvbranschen																										
Grundexamen inom husteknik	39						47		30				30												146	
Grundexamen i logistik									39				51												90	
Grundexamen inom livsmedelsbranschen							66																		66	
Grundexamen inom maskin- och metallbranschen	75						91		39				99	24											304	24
Grundexamen i sjöfart	167																								167	
Grundexamen inom säkerhetsbranschen																		31							31	
Grundexamen inom tapetsering och inredning		10											31												31	10
Grundexamen inom textil- och beklädnadsbranschen							37																		37	
Grundexamen inom träbranschen		16											20												20	16
Grundexamen inom ytbehandlingsbranschen													37												37	
Naturbruk och miljöområdet	171	167					109						104	52											384	219
Grundexamen inom hästhushållning	28	24											19												47	24
Grundexamen inom lantbruksbranschen	79	6					109						31	47											219	53
Grundexamen i natur och miljö		74																								74
Grundexamen inom skogsbranschen	26												33												59	
Grundexamen i trädgårdsskötsel	38	63											21	5											59	68
Social-, hälso- och idrottsområdet	168	90	90				33		15		212	30	454	63											972	183
Grundexamen inom hårbranschen	32								15		45		72												164	
Grundexamen i idrott			90																						90	
Grundexamen inom läkemedelsbranschen													10												10	
Grundexamen inom skönhetsbranschen	41						33				23														97	
Grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen	95	90									144	30	372	63											611	183

Utbildningsområden - Grundexamina	Axxell Utbildn. Ab		Folkhälsan Utbildn. Ab		Fria kristliga folkhögskolefören.		Optima sam-kommun		Sk för yrkes-utbildn. i Östra Nyland		Svenska Framtids-skolan i Hfors-regionen		Svenska Öster-bottens förbund för utbildn.		Öster-bottens svenska kristliga folk-högskol.		Oy Porvoo Inter-national College Ab		Vaasan kaup. - Vasa stad		Keski-Pohjan. ky - Sk utbildn. i Mellersta Österb.		Turun kaup. - Åbo stad		Totalt	
	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri
Turism-, kosthålls- och ekonomibranschen	197	8					89		33		178		64	20					41						602	28
Grundexamen i hemarbets- och rengöringsservice (inkl. tidigare grundexamina på området)	19																								19	
Grundexamen inom hotell-, restaurang- och catering-branschen (inkl. tidigare grundexamina på området)	141						89		33		178		64	20					41						546	20
Grundexamen i turism	37	8																							37	8
Sammanlagt	1292	542	90		40		1030	16	405		873	33	1241	219	33		58		181		20		109		5372	810

Källa: Vipunen - Undervisningsförvaltningens statistiktjänst

Bilaga 6. Antal studerande inom svenskspråkig läroanstaltsbaserad yrkesinriktad tilläggsutbildning (utbildning som förbereder för yrkesexamen och specialyrkesexamen) enligt utbildningsanordnare, utbildningsområde och grundexamen 2012

Utbildningsområden - Yrkesexamina - Specialyrkesexamina	Axxell Utbildning Ab	Folkhälsan Utbildning Ab	Optima sam- kommun	Svenska Framtids- skolan i Helsingfors- regionen	Svenska Öster- bottens förbund för utbildning och kultur	Vaasan kaupunki - Vasa stad	Rastor Oy - Rastor Ab	Totalt
Det humanistiska och pedagogiska området	54			32	107			193
Yrkesexamen för kontaktolk					7			7
Yrkesexamen för ledare för skolgång och morgon- och eftermiddagsverksamhet	42			19	60			121
Yrkesexamen för ledare i morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever (tidigare yrkesexamen)	2				4			6
Yrkesexamen för skolgångsbiträde (tidigare yrkesexamen)	6			13	3			22
Yrkesexamen för specialhandledare av barn och ungdom					33			33
Specialyrkesexamen för ledare för skolgång och morgon- och eftermiddagsverksamhet	4							4
Kultur	67		18	26				111
Yrkesexamen för fotograf	17							17
Yrkesexamen för producent inom rytmisk musik	8							8
Yrkesexamen för restaureringsgesäll	6							6
Yrkesexamen för smedsgesäll	23							23
Yrkesexamen inom snickeribranschen (gemensam med process-, kemi- och materialteknik)	7		18					25
Yrkesexamen för tapetserare	3							3
Yrkesexamen inom teaterbranschen				26				26
Specialyrkesexamen för smedsmästare	3							3
Det samhällsvetenskapliga, företagsekonomiska och administrativa området	26		42	29	77	13	65	301
Yrkesexamen i ekonomiförvaltning						13		13
Yrkesexamen för företagare					54			54
Yrkesexamen i försäljning: yrkesexamen för försäljare	11							11
Yrkesexamen inom marknadsföringskommunikation: yrkesexamen inom reklambranschen				29				29
Yrkesexamen för sekreterare	1							1
Specialyrkesexamen i företagsledning: specialyrkesexamen för företagare			22				25	47
Specialyrkesexamen i ledarskap	14		20		23		40	146
Teknik och kommunikation			63		298		67	427
Yrkesexamen för busschaufför			9		31			40
Yrkesexamen för fastighetsskötare			1					1
Yrkesexamen i husbyggnad					1			1
Yrkesexamen för installatör av hushållsmaskiner					4			4
Yrkesexamen för kombinationsfordonsförare					38			38
Yrkesexamen för kylmontör: yrkesexamen för kylmontör					76			76
Yrkesexamen för planeringsassistent: yrkesexamen för teknisk ritare					75			75
Yrkesexamen för rörmontör					1			1
Yrkesexamen för svetsare			17		7			24
Yrkesexamen för verkstadsmekaniker			5		4			9
Yrkesexamen för väktare					55			55
Specialyrkesexamen för produktutvecklare			7				35	42
Specialyrkesexamen för säkerhetsvakt					6			5
Specialyrkesexamen i teknik			24				32	56

Utbildningsområden - Yrkesexamina - Specialyrkesexamina	Axxell Utbildning Ab	Folkhälsan Utbildning Ab	Optima sam- kommun	Svenska Framtids- skolan i Helsingfors- regionen	Svenska Öster- bottens förbund för utbildning och kultur	Vaasan kaupunki - Vasa stad	Rastor Oy - Rastor Ab	Totalt
Naturbruk och miljöområdet	117		18		56			190
Yrkesexamen för djurskötare	63							63
Specialyrkesexamen för farmarmästare					10			10
Yrkesexamen för florist					9			9
Yrkesexamen för hovslagare			18					18
Yrkesexamen för odlingsträdgårdsmästare	8				5			13
Yrkesexamen för skogsmaskinsförare					2			2
Yrkesexamen för skötsel och omsorg om produktionsdjur: yrkesexamen för kreatursskötsel					1			1
Yrkesexamen för vildmarks- och naturguide	1							1
Yrkesexamen för företagare inom skogsbruk					29			29
Specialyrkesexamen för viltmästare	45							45
Social-, hälso- och idrottsområdet	83	24			120			227
Yrkesexamen i arbete bland missbrukare	21				17			38
Yrkesexamen för familjedagvårdare	17				28			45
Yrkesexamen i fotvård					24			24
Yrkesexamen för instrumentskötare					4			4
Yrkesexamen för massör	9	24			6			39
Yrkesexamen inom omsorgsarbete för utvecklingsstörda	36				22			58
Specialyrkesexamen i psykiatrisk vård					1			1
Specialyrkesexamen för tolk för talhandikappade					5			5
Specialyrkesexamen i äldreomsorg					13			13
Turism-, kosthålls- och ekonomibranschen	19			5	35			54
Yrkesexamen för anstaltsvårdare					3			3
Yrkesexamen för guide	8							8
Yrkesexamen inom hushållsservice					4			4
Yrkesexamen för kock i storhushåll					4			4
Yrkesexamen för restaurangkock					8			8
Yrkesexamen för servitör: yrkesexamen inom restaurangservice	11				1			12
Specialyrkesexamen för barmästare				5				5
Specialyrkesexamen för dietkock					8			8
Specialyrkesexamen för föreståndare inom inkvarterings- och kosthållsbranschen					6			6
Specialyrkesexamen för ledare av städningsarbete					1			1
Sammanlagt	366	24	141	92	693	13	132	1461

Källa: Vipunen - Undervisningsförvaltningens statistikjänst

Bilaga 7

Antal studerande inom svenskspråkig grundläggande yrkesutbildning som läroavtal 2010–2012

Utbildningsanordnare	2010		2011		2012	
	Läroplans-baserad	Fristående-examen	Läroplans-baserad	Fristående-examen	Läroplans-baserad	Fristående-examen
Axxell Utbildning Ab	4	84	4	90	2	108
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia		31		18		10
Helsingin kaupunki	1	33		14		12
Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä		27		10		16
Keski-Pohjanmaan ky - Samkommunen för utbildning i Mellersta Österbotten		5		5		3
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä						2
Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä				1		1
Mjk-koulutuskeskus ry		26		1		
Optima samkommun	1	170	2	162	3	170
Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland	6		5		5	
Suupohjan koulutuskuntayhtymä		1		1		1
Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab		59	1	85		109
Vaasan kaupunki - Vasa stad	3	78	1	99	1	105
Sammanlagt	15	514	13	486	11	537

Källa: Vipunen - Undervisningsförvaltningens statistikjänst

Antal studerande inom svenskspråkig yrkesinriktad tilläggsutbildning som läroavtal 2010–2012

Utbildningsanordnare	2010		2011		2012	
	Yrkes-examen	Special-yrkesexamen	Yrkes-examen	Special-yrkesexamen	Yrkes-examen	Special-yrkesexamen
Ami-Säätiö			4			
Axxell Utbildning Ab	5	43	10	45	12	76
Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia					1	
Helsingin kaupunki	1	2	1			1
Itä-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	27		39	16	31	18
Keski-Pohjanmaan ky - Samkommunen för utbildning i Mellersta Österbotten	2		2			4
Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä		15		15		13
Optima samkommun	162	85	121	65	138	56
Oy Porvoo International College Ab	5		7		6	
Rastor Oy - Rastor Ab		9		9		16
Suupohjan koulutuskuntayhtymä						
Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab	1		4		5	
Vaasan kaupunki - Vasa stad	69	91	72	70	73	75
Sammanlagt	272	245	260	229	266	259

Källa: Vipunen - Undervisningsförvaltningens statistikjänst

Bilaga 8. Antal studerande inom svenskspråkig grundläggande yrkesutbildning som läroavtal (läroplansbaserad utbildning och utbildning som förbereder för fristående examen) enligt utbildningsanordnare, utbildningsområde och grundexamen 2012

[illegible]

Utbildningsområden - Grundexamina	Axxell Utbildning Ab		Espoon seudun kky Omnia		Helsingin kaup.		Itä-Uudenmaan kky		Keski-Pohjan. ky - Sk utbildn. i Mellersta Österb.		Keski-Uudenmaan kky		Länsi-Uudenmaan akky		Optima sam-kommun		Sk för yrkes-utbildn. i Östra Nyland		Suupohjan kky		Svenska Framtids-skolan i Hfors-regionen		Vaasan kaup. - Vasa stad		Totalt		
	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	Lär	Fri	
Grundexamen inom processindustrin (inkl. tidigare grundexamina på området)															16												16
Grundexamen inom ytbehandlingsbranschen															1												1
Naturbruk och miljöområdet		5								1					19									11			36
Grundexamen inom hästushållning		3																								3	
Grundexamen inom lantbruksbranschen															18									10			28
Grundexamen inom skogsbranschen																								1			1
Grundexamen i trädgårdsskötsel		2								1					1												4
Social-, hälso- och idrottsområdet		84		7		2				2		2			3	42				1			104		77	3	321
Grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen		84		7		2				2		2			3	42				1			104		77	3	321
Turism-, kosthålls- och ekonomibranschen	1							14							3								1		2	1	21
Grundexamen i hemarbets- och rengöringsservice (inkl. tidigare grundexamina på området)								13																			13
Grundexamen inom hotell-, restaurang- och catering-branschen (inkl. tidigare grundexamina på området)	1							1							3								1		2	1	7
Sammanlagt	2	108		10		12		16		3		2		1	3	321	5			1			109	1	205	11	537

Källa: Vipunen - Undervisningsförvaltningens statistiktjänst

Bilaga 9. Antal studerande inom svenskspråkig yrkesinriktad tilläggsutbildning som läroavtal (utbildning som förbereder för yrkesexamen och specialyrkesexamen) enligt utbildningsanordnare, utbildningsområde och grundexamen 2012

Utbildningsområden - Yrkesexamina - Specialyrkesexamina	Axxell Utbildn. Ab	Espoon seudun- kky Omnia	Helsingin kaup.	Itä- Uuden- maan kky	Keski- Pohjan- ky - Sk utbildn. i Mellersta Österb.	Länsi- Uuden- maan akky	Optima sam- kommun	Oy Porvoo Inter- national College Ab	Rastor Oy - Rastor Ab	Svenska Framtids- skolan i Hfors- regionen	Vaasan kaup. - Vasa stad	Totalt
Det humanistiska och pedagogiska området	3	1		3			7			2	2	18
Yrkesexamen för kyrkvaktmästare	1						3				2	6
Yrkesexamen för ledare för skolgång och morgon- och eftermiddagsverksamhet	2	1					2			1		6
Yrkesexamen för skolgångsbiträde (tidigare yrkesexamen)				3						1		4
Yrkesexamen för specialhandledare av barn och ungdom							2					2
Kultur	1						6	2		3	11	23
Yrkesexamen i informations- och bibliotekstjänst							1	2			2	5
Yrkesexamen inom snickeribranschen, process-, kemi- och materialteknik	1						4					5
Yrkesexamen inom teaterbranschen										3		3
Specialyrkesexamen inom snickeribranschen, process-, kemi- och materialteknik							1				9	10
Det samhällsvetenskapliga, företagsekonomiska och administrativa området	50		1	17	3	13	38	4			75	201
Yrkesexamen inom dokumentadministration och arkivväsen							1	4			1	6
Yrkesexamen i ekonomiförvaltning	1											1
Yrkesexamen för företagare							30				25	55
Yrkesexamen i försäljning: yrkesexamen för försäljare											2	2
Specialyrkesexamen i företagsledning: specialyrkesexamen för företagare	7			17							12	36
Specialyrkesexamen i ledarskap	42		1		3	13	7				35	101
Teknik och kommunikation	28			1	1		120		16		22	188
Yrkesexamen för datormontör							1					1
Yrkesexamen för elmontör							1					1
Yrkesexamen för fastighetsskötare	1						5					6
Yrkesexamen för installatör av hushållsmaskiner											1	1
Yrkesexamen inom köttindustrin							8					8
Yrkesexamen inom livsmedelsindustrin							1					1
Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen							57					57
Yrkesexamen för rengörare av ventilationssystem							2					2

Utbildningsområden - Yrkesexamina - Specialyrkesexamina	Axxell Utbildn. Ab	Espoon seudun kky Omnia	Helsingin kaup.	Itä- Uuden- maan kky	Keski- Pohjan. ky - Sk utbildn. i Mellersta Österb.	Länsi- Uuden- maan akky	Optima sam- kommun	Oy Porvoo Inter- national College Ab	Rastor Oy - Rastor Ab	Svenska Framtids- skolan i Hfors- regionen	Vaasan kaup. - Vasa stad	Totalt
Specialyrkesexamen för produktutvecklare	3											3
Yrkesexamen för sotare							1					1
Specialyrkesexamen för rörmontör							1					1
Specialyrkesexamen i teknik	24			1			43		16		19	103
Specialyrkesexamen för trafiklärare					1						1	2
Specialyrkesexamen för verkstadsmekaniker											1	1
Naturbruk och miljöområdet	1						7				15	23
Yrkesexamen för djurskötare							1					1
Yrkesexamen för florist											1	1
Yrkesexamen för odlingsträdgårdsmästare											7	7
Yrkesexamen för skogsmaskinsförare	1						5				1	7
Yrkesexamen för skötsel och omsorg om produktionsdjur: yrkesexamen för kreaturskötsel											1	1
Specialyrkesexamen inom miljöområdet							1					1
Specialyrkesexamen för utvecklare av landsbygden											5	5
Social-, hälso- och idrottsområdet	1						3				5	9
Yrkesexamen i arbete bland missbrukare											2	2
Yrkesexamen för instrumentkötare											1	1
Yrkesexamen för massör											1	1
Yrkesexamen inom omsorgsarbete för utvecklingsstörda	1						3					4
Specialyrkesexamen i äldreomsorg											1	1
Turism-, kosthålls- och ekonomibranschen	4			28			13				18	63
Yrkesexamen för anstaltsvårdare				28			7				17	52
Yrkesexamen för kock i storhushåll	3						3				1	7
Yrkesexamen i programtjänster för turister	1											1
Specialyrkesexamen för föreståndare inom inkvarterings- och kosthållsbranschen							1					1
Specialyrkesexamen för konditormästare							1					1
Specialyrkesexamen för städtekniker							1					1
Sammanlagt	88	1	1	49	4	13	194	6	16	5	148	525

Källa: Vipunen - Undervisningsförvaltningens statistikjänst

**FÖRSLAG TILL AVTAL OM BILDANDET AV EN NY HUVUDMAN FÖR DEN SVENSKSPRÅKIGA
YRKESUTBILDNINGEN I SÖDRA FINLAND**

1. Avtalsparter

1.1 Aktieägarna i Axxell Utbildning Ab (2064886-7):

- 1.1.1 Svenska Folkskolans Vänner r.f. (0200129-3)
- 1.1.2 Svenska småbruk och egna hem Ab (0196585-9)
- 1.1.3 Raseborgs stad (0131297-0)

1.2 Aktieägarna i Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab (1648362-5):

- 1.2.1 Samfundet Folkhälsan i svenska Finland rf (0213681-7)
- 1.2.2 Helsingfors stad (0201256-6)
- 1.2.3 Esbo stad (0101263-6)
- 1.2.4 Vanda stad (0124610-9)
- 1.2.5 Sydkustens landskapsförbund (1539457-5)
- 1.2.6 Kyrkslätt kommun (0203107-0)
- 1.2.7 Sibbo kommun (0203533-8)
- 1.2.8 Grankulla stad (0203026-2)

1.3 Delägarkommunerna i Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland
(0214081-6):

- 1.3.1 Borgå stad (1061512-1)
- 1.3.2 Lovisa stad (0203263-9)
- 1.3.3 Sibbo kommun (0203533-8)
- 1.3.4 Lapträsk kommun (0203135-3)
- 1.3.5 Mörskom kommun (0203282-3)

Ovan nämnda avtalsparter benämns i fortsättningen "Parterna" och var för sig "Part". De ovan under punkterna 1.1.-1.3 nämnda samfunden benämns i fortsättningen "Utbildningsanordnarna".

2. Bakgrund och syfte med avtalet

2.1 Bakgrund

Axxell Utbildning Ab

Axxell Utbildning Ab (i fortsättningen "Axxell Utbildning"), vars hemort är Raseborg, är huvudman för Axxell, som är en i södra och västra Finland verkande yrkesutbildningsläroanstalt för andra stadiet. Axxell verkar i Vanda, Helsingfors, Esbo, Karis, Ekenäs, Lappfjärd, Kimito, Pargas och Åbo. Axxell har beviljats totalt 1.480 studieplatser.

Axxell Utbildning Ab:s ägoförhållanden är följande:

Svenska Folkskolans Vänner r.f.	65,46 %
Svenska småbruk och egna hem Ab	27,27 %
Raseborgs stad	7,27 %

Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab

Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab (i fortsättningen "Framtidsskolan"), vars hemort är Helsingfors, är huvudman för Yrkesinstitutet Prakticum (i fortsättning "Practicum"), som är en i Nyland verkande yrkesutbildningsläroanstalt för andra stadiet. Prakticum verkar i Helsingfors och Borgå och har beviljats totalt 920 studieplatser.

Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen Ab:s ägoförhållanden är följande:

Samfundet Folkhälsan i svenska Finland rf	45 %
Helsingfors stad	19 %
Esbo stad	12 %
Vanda stad	7 %
Sydkustens landskapsförbund	5 %
Kyrkslätt kommun	5 %
Sibbo kommun	5 %
Grankulla stad	2 %

Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland

Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland (i fortsättningen "Samkommunen"), vars hemort är Borgå, är huvudman för Östra Nylands yrkesinstitut Inveon (i fortsättningen "Inveon"), som är en i Östra Nyland verkande yrkesutbildningsläroanstalt för andra stadiet. Inveon verkar i Borgå och har beviljats totalt 450 studieplatser.

Samkommunens för yrkesutbildning i Östra Nyland ägoförhållanden är följande:

Borgå stad	54,98 %
Lovisa stad	25,51 %
Sibbo kommun	16,33 %
Lappträsk kommun	2,06 %
Mörskom kommun	1,02 %

2.2 Syfte

Undervisnings- och kulturministeriet har fattat beslut om att starta en utredning för att utveckla strukturen i anordnarnätverket för svenskspråkig yrkesutbildning. Målsättningen har varit att få en situationsanalys över yrkesutbildning på svenska och ett förslag till ett förenhetligt nätverk av utbildningsanordnare i södra Finland och Österbotten och härigenom trygga funktionella och ekonomiska resurser och tillgången till utbildning på svenska. Minister Ole Norrback har av ministeriet utsetts till utredare.

En arbetsgrupp har tillsatts med representanter utsedda av de tre ovan i punkt 2.1 nämnda huvudmannasamfunden. Minister Norrback har utsetts till arbetsgruppens ordförande. Arbetsgruppen har i sitt utredningsarbete kommit fram till att den optimala lösningen vore att skapa en ny huvudman för de nuvarande läroanstalterna Axxell, Yrkesinstitutet Prakticum (i fortsättningen "Practicum") och Östra Nylands yrkesinstitut Inveon (i fortsättningen "Inveon").

Målsättningen är att på detta sätt skapa en stark svenskspråkig yrkesutbildningsorganisation på andra stadiet och därigenom långsiktigt stärka utbildningens verksamhetsförutsättningar och ytterligare utveckla kvaliteten på den svenskspråkiga yrkesutbildningen. Sammanslagningen skulle skapa förutsättningar att nyttja skolornas sammanlagda kompetens och resurser. Omorganiseringen skulle även innebära tryggade och i vissa fall ökade valmöjligheter för de studerande och bättre förutsättningar för sådant utvecklingsarbete som stöder utvecklingen av de regioner där parterna verkar. Ett viktigt syfte är att trygga verksamhetsförutsättningarna för fortsatt yrkesutbildningsverksam på svenska i kustregionen.

Genom sammanslagning av de samfund som verkar som huvudmän för Axxell, Prakticum och Inveon, som alla i dagens läge har skild ledning och förvaltning, uppnår man även många ändamålsenliga och kostnadsinbesparande fördelar. En enhetlig och gemensam, kostnadseffektiv och professionell förvaltning, ledd av en gemensam styrelse och VD, är ägnad att leda till ökad effektivitet och kostnadsinbesparingar. En enda huvudman för yrkesutbildningen på svenska i södra och västra Finland leder även till strukturell klarhet som gör det lättare att snabbt, effektivt och på ett övergripande sätt skapa förutsättningar för utbildningen och att möta framtida utmaningar och förändringar.

Parternas gemensamma avsikt är att förverkliga den ovan nämnda sammanslagningen enligt de principer som framgår av detta avtal.

3. Verkställandet av intentionerna

3.1 Fastighetsinnehav

Kvaliteten på utbildningen är avgörande för varje utbildningsanordnares attraktionskraft och framgång. Framgång förutsätter resurser och fokus på innehåll. Utbildningsutrymmena kan bidra till att höja en utbildnings

attraktionskraft eftersom moderna, välskötta och flexibla utrymmen stöder utbildningsverksamheten och möjliggör framgång och framsteg. En professionell och långsiktigt verkande central fastighetsförvaltning och -utveckling frigör i sin tur resurser som tidigare bundits i utbildningsutrymmena för satsningar på utbildningens innehåll.

Parternas strävan är att de nuvarande utbildningsanordnarsamfunden avhänder sig sitt fastighetsinnehav, såväl direkt fastighetsägende som aktier i fastighetsaktiebolag, i så hög utsträckning som möjligt före sammanslagningen med den påföljd att den nya utbildningsanordnaren skulle äga så lite som möjligt fasta materiella tillgångar och undervisningen i så hög utsträckning som möjligt i framtiden ske i hyrda utrymmen. I den mån detta inte till fullo låter sig göras före sammanslagningen, så är parternas strävan att detta skall kunna ske gradvis efter att den nya utbildningsanordnaren har påbörjat sin verksamhet.

Axxells skolfastigheter har i hög utsträckning koncentrerats till bolaget Fastighets Ab kustregionens utbildningsfastigheter, som hyr erforderliga utbildningsutrymmen till Axxell Utbildning till självkostnadspris. Fastighets Ab kustregionens utbildningsfastigheter i sin tur ägs till största delen av Stiftelsen för utbildningsfastigheter i kustregionen, vars allmännyttiga ändamål är att understöda och främja svenskspråkig utbildningsverksamhet i kustregionen. Stiftelsen förverkligar sitt ändamål genom att tillhandahålla och utveckla ändamålsenliga faciliteter för svenskspråkig utbildningsverksamhet i kustregionen, genom att äga, besitta och idka uthyrning av fastigheter samt genom att äga aktier i fastighetsbolag för samma ändamål. Uthyrningen av fastigheter och utrymmen för utbildningsverksamhet sker till självkostnadspris.

För Axxells nuvarande skolfastigheters del är strävan att fortsättningsvis avhända sig sitt innehav i fastigheter och fastighetsaktiebolag till Fastighets Ab kustregionens utbildningsfastigheter och/eller Stiftelsen för utbildningsfastigheter i kustregionen.

Framtidsskolan äger varken fastigheter eller aktier i fastighetsaktiebolag, utan Prakticum verkar i hyrda utrymmen.

Inveon verkar i egna fastigheter i Haiko utanför Borgå centrum samt i utrymmen i Borgå kärncentrum som Inveon innehar i stöd av ägande i ett ömsesidigt fastighetsaktiebolag. Fastigheterna i Haiko är förfallna och i behov av grundlig och kostsam sanering för att möjliggöra fortsatt undervisning i dessa utrymmen. Samkommunen för förhandlingar med sikte på byggande av ersättande utbildningsutrymmen inom det campus som planeras i stadsdelen Harabacka i Borgå. Parterna är överens om att struktur- och finanseringslösningar för detta skall utredas med sikte på att placera ägandet av utbildningsfaciliteterna utanför utbildningsanordnarsamfundet.

3.2 Bildande av den nya utbildningsanordnaren

Parterna är ense om att den nya utbildningsanordnarens samfundsform är aktiebolag med namnet _____.

Sammanslagningen sker juridiskt enligt följande:

Axxell Utbildning och Framtidsskolan fusioneras med varandra genom sk. absorptionsfusion, där Framtidsskolan är överlåtande bolag och Axxell Utbildning mottagande bolag. Framtidsskolans aktieägare får som fusionsvederlag nya aktier i _____. Det mottagande bolaget byter i fusionen namn till _____ (i fortsättningen "Bolaget"). Det överlåtande bolagets tillgångar övergår till bokföringsvärde till det mottagande bolaget och fusionen är skatteneutral, dvs. det överlåtande bolaget anses inte upplöst i beskattningen och dess anskaffningsutgifter och andra avdragbara utgifter avdras i beskattningen på samma sätt som de skulle ha avdragits i beskattningen för det överlåtande bolaget och överlåtelseskatt utgår inte på eventuella fastigheter och aktier som övergår till det mottagande bolaget.

När fusionen är genomförd verkställs i Bolaget en riktad aktieemission till Samkommunen, i vilken denna sätter in sin verksamhet innefattande en del av sina tillgångar som apport i Bolaget mot erhållande av nya aktier i Bolaget. I samband med detta upplöses samkommunen och dess delägarkommuner får inbördes aktier i Bolaget i förhållande till sina grundkapitalinsatser.

Fusionen och aktieemissionen verkställs på ett sådant sätt att utgångspunkten för fördelningen av aktier mellan nuvarande utbildningsanordnarsamfund är det antal studieplatser som respektive anordnare beviljat (Axxell Utbildning 1.480 platser, Framtidsskolan 920 platser och Samkommunen 450 platser). Aktiefördelningen mellan aktieägarna/delägarna inom respektive Utbildningsanordnare sker i nuvarande interna ägoförhållande.

3.3 Bolaget

Bolagets bolagsordning skall innehålla klausul om att Bolagets ändamål är allmännyttigt och det inte eftersträvar vinst. Bolaget avser inte att bereda aktieägarna någon vinst genom utdelning av dividend. Eventuell vinst skall användas i enlighet med bolagsstämans beslut för täckande av kostnader och investeringar föranledda av bolagets utbildningsverksamhet.

Bolagordningen skall även innehålla klausul om att Bolagets nettoförmögenheten vid Bolagets upplösning skall användas enligt bolagsstämmobeslut till att främja svenskspråkig yrkesutbildning och fri bildning. Vidare skall bolagsordningen innehålla inlösningsklausul, enligt vilken Bolaget i första hand och aktieägarna i andra hand har rätt att inlösa aktie som övergår till ny utomstående ägare. Inlösningsrätt skall inte gälla vid sk. koncerninterna förvärv, vilket i detta sammanhang avser överlåtelse till annan juridisk person, i vilken Part har beslutanderätt eller annars kan anses höra till dennas intressesfär.

Aktieägarna skall förbinda sig till att inte pantsätta sina aktier i Bolaget.

Bolagets styrelse skall bestå av _____.

Aktieägarna skall inte ha någon skyldighet att tillskjuta kapital i Bolaget.

Eventuella emissioner skall ske med iakttagande av aktieägarnas företrädesrätt att teckna nya aktier.

3.4 Personal

Beträffande den fast anställda personal som övergår från Utbildningsanordnarna till Bolaget då det inleder sin verksamhet är grundprincipen att den överförda personalens vid överlåtelse tidpunkten gällande anställningsvillkor inte väsentligt skall försämrats. Bolaget ingår nya arbetsavtal med den personal som övergår till Bolaget. Bolaget förbinder sig att beakta och följa arbetslagstiftningens tvingande regler och bestämmelser beträffande anställningsvillkoren för den personal som övergår från Utbildningsanordnarna till Bolaget.

3.5 Utbildningen

Avsikten är att Bolaget upprätthåller utbildning i de regioner där de nuvarande läroanstalterna verkar med beaktande av bl.a. elevunderlag och –tillströmning samt näringslivets behov.

3.6 Utbildningstillstånd

Bolaget eller parterna, för det under bildning varande Bolagets räkning, anhåller hos Undervisnings- och kulturministeriet inom utsatt tid och med beaktande av fastställda kriterier om tillstånd att ordna grundläggande yrkesutbildning och tillägsutbildning / om överförande av parternas nuvarande tillstånd, De nya tillstånden bör träda i kraft senast samtidigt med den under beredning varande lagstiftningen, 1.1.2017

4. Tidtabell och Parternas förbindelser

Detaljplanerandet och verkställandet av i detta avtal avsedda åtgärder och transaktioner sker så snabbt som möjligt efter det att samtliga Parter har godkänt detta avtal. Parternas gemensamma mål är att verkställa sammanslagningen så att verksamheten under den nya huvudmannen kan inledas senast 1.1.2017.

För detaljplaneringen och verkställandet av åtgärderna och transaktionerna tillsätts en arbetsgrupp. Parterna har rätt att utse representanter till arbetsgruppen enligt följande _____.

Parterna tillser att arbetsgruppen och av denna utsedda konsulter och övriga personer får full insyn i utbildningsanordnarsamfunden för planeringen av projektet. Samtliga planerings-, expertkonsultations- och andra kostnader för förberedelse och genomförande av omstruktureringen och transaktionerna erläggs av _____ i första hand och fördelas mellan _____ på följande sätt: _____.

Parterna omfattar och förbinder sig till ett förverkligande av intentionerna beskrivna i detta avtal. Då planeringen framskridit och konkretiserats förbinder sig parterna till att i positiv anda och i enlighet med i detta avtal uttalade principer och mål förhandla om och ingå erforderliga interna avtal gällande verkställandet av projektet och förvaltningen av Bolaget.

Såvida projektet inte av någon relevant orsak till alla delar kan förverkligas exakt på det i detta avtal beskrivna sättet, förbinder sig Parterna till att i positiv anda söka efter en annan strukturell lösning som så långt som möjligt motsvarar intentionerna i detta avtal och även beaktar skälighets-, jämlikhets- och ändamålsenlighetssynpunkter.

Parterna förbinder sig till att efter bästa förmåga iaktta de i detta intentionsavtal stipulerade principerna och målsättningarna och bemöda sig om att förfara solidariskt och etiskt gentemot varandra med intentionsavtalets avsikter för ögonen.

Parterna förbinder sig att tillse att deras representanter i beslutsfattandet i de nuvarande utbildningsanordnarsamfunden iakttar de i detta intentionsavtal uttalade intentionerna, avsikterna och bestämmelserna.

Ifall utbildningstillstånd / överförande av utbildningstillstånden inte beviljas av Undervisnings- och kulturministeriet förfaller detta avtal.

5. Överlåtelse av aktier i de nuvarande utbildningsanordnarbolagen

Ifall Part överlåter aktier i de nuvarande utbildningsanordnarbolagen innan den i detta avtal avsedda sammanslagningen har verkställts, förbinder sig överlåtande Part att tillse att den nya ägaren skriftligen förbinder sig att såsom ny Part ansluta sig till detta avtal och till eventuellt senare gjorda ändringar i avtalet samt till eventuella övriga avtal som har ingåtts i stöd av detta avtal.

6. Meddelanden

Meddelanden till parterna lämnas enligt följande:

Svenska Folkskolans Vänner r.f.

Adress:

Telefon:

Telefax:

Kontaktperson:

E-post:

Svenska småbruk och egna hem Ab

Adress:

Telefon:

Telefax:

Kontaktperson:

E-post:

Raseborgs stad

Adress:

Telefon:

Telefax:

Kontaktperson:

E-post:

Samfundet Folkhälsan i svenska Finland rf.

Adress:

Telefon:

Telefax:

Kontaktperson:

E-post:

Helsingfors stad

Adress:

Telefon:

Telefax:

Kontaktperson:

E-post:

Esbo stad

Adress:

Telefon:

Telefax:

Kontaktperson:

E-post:

Vanda stad

Adress:

Telefon:

Telefax:

Kontaktperson:

E-post:

Sydkustens landskapsförbund

Adress:

Telefon:

Telefax:

Kontaktperson:

E-post:

Kyrklätt kommun

Adress:

Telefon:

Telefax:

Kontaktperson:

E-post:

Sibbo kommun

Adress:

Telefon:

Telefax:

Kontaktperson:

E-post:

Grankulla stad

Adress:
Telefon:
Telefax:
Kontaktperson:
E-post

Borgå stad

Adress:
Telefon:
Telefax:
Kontaktperson:
E-post:

Lovisa stad

Adress:
Telefon:
Telefax:
Kontaktperson:
E-post:

Lappträsk kommun

Adress:
Telefon:
Telefax:
Kontaktperson:
E-post:

Mörskom kommun

Adress:
Telefon:
Telefax:
Kontaktperson:
E-post:

Vid förändringar av kontaktperson eller kontaktuppgifter bör ovan nämnda kontaktpersoner meddela om detta till kontaktpersonerna för de övriga avtalsparterna.

7. Ikraftvarande

Detta avtal träder i kraft när avtalet har undertecknats av alla Parter, vilket bör ha skett senast 1.5.2015 för att Parter som har undertecknat avtalet innan dess skall vara bundna av sin underteckning.

Avtalet är i kraft till dess att alla förpliktelser enligt avtalet har uppfyllts till fullo eller Parterna enhälligt överenskommer om annat eller tills det står klart att Undervisnings- och kulturministeriet inte beviljar tillstånd till överförande av utbildningstillstånden till Bolaget.

8. Skiljeförfarande

Uppstår tvist mellan två eller flera parter om tolkningen eller rättsverkningarna av detta avtal eller något till avtalet anslutet arrangemang, skall parterna sträva till att genom förhandlingar uppnå en lösning i godo. Ifall en lösning inte nås inom trettio (30) dagar efter att förhandlingar har inletts, skall tvisten på yrkande av part avgöras genom skiljeförfarande av en (1) skiljeman, som utses av Centralhandelskammarens skiljenämnd. Skiljeförfarandet skall äga rum i Helsingfors på svenska och vid detsamma tillämpas Centralhandelskammarens skiljenämnds regler för skiljeförfarande.

9. Avtalsexemplar

Detta avtal har uppsatts i 15 likalydande exemplar, ett för varje part.

Ort, datum

Underskrifter

Bilaga 11. AVTAL OM UTBILDNINGSSAMARBETE

1. Avtalsparter

Optima samkommun
Trädgårdsgatan 30
68600 Jakobstad

Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur, skn
Kungsgårdsvägen 30 A
65380 Vasa

2. Avtalets målsättning

Detta avtal är en överenskommelse mellan avtalsparterna om samarbete gällande yrkesutbildning och därtill hörande utvecklings- och stödverksamhet.

Målsättningen med avtalet är att öka och fördjupa samarbetet mellan parterna.

Gällande konkret förveckligande av ärenden som baserar sig på detta avtal görs årliga verksamhetsplaner med separata avtal alternativt beslut.

3. Samarbetsformer

Avtalsparterna har som målsättning att stegvis utöka och fördjupa samarbetet utgående från årliga verksamhetsplaner i syfte att undvika onödiga överlappningar. Samarbetsformerna, som ligger till grund för verksamhetsplanerna, är:

- 1 Utvärdering och granskning av utbildningsbehoven inom den grundläggande yrkesutbildningen och vuxenutbildningen, inklusive läroavtalsutbildningen.
- 2 Samverkan kring projektverksamhet som stöder utbildningsverksamheten.
- 3 Dialog och samverkan gällande pedagogiska funktioner, personalfortbildning, arbetarskydd och stödtjänster.
- 4 Dialog kring specialiseringar, köp av tjänster av varandra och försäljning av tjänster åt varandra.
- 5 Samverkan kring händelser/aktiviteter/prestationer/stöd för de studerande.

4. Kostnadsansvar

Avtalsparterna förbinder sig till att gemensamma kostnader fördelas på basen av verkliga kostnader. Täckande av förluster alternativt fördelning av ekonomiska vinster görs på basen av respektive avtalsparts användning av tjänsten.

5. Administrationen av samarbetet

För samverksamheten utser avtalsparterna en arbetsgrupp, för vilken parterna utser sammanlagt åtta (8) representanter för samma mandatperiod som parternas beslutande organ. Avtalsparterna utser fyra representanter vardera. Avtalsparternas direktörer fungerar turvis vartannat år som ordförande respektive viceordförande i arbetsgruppen. Ordförande sammankallar gruppen. Arbetsgruppens sekreterare kommer turvis från avtalsparterna så att ordförande och sekreterare kommer från vardera avtalsparten. Gruppen kan även kalla sakkunniga.

Samarbetsgruppens uppgifter:

- Ansvara för förverkligandet av samarbetet i enlighet med detta samarbetsavtal. Samarbetsgruppen sammankommer minst tre gånger per år i enlighet med verksamhetsplanen.
- Uppgöra och utvärdera förverkligandet av den årliga verksamhetsplanen för samarbetet.
- Godkänna de separata avtal som uppgörs med stöd av detta samarbetsavtal till den del beslutanderätten inte hör till parternas beslutande organ.

6. Avtalets giltighetstid och uppsägning

Avtalet träder i kraft från och med 1.1.2015 och gäller tillsvidare. I och med detta avtal upphör det tidigare samarbetsavtalet från år 2009.

Avtalet kan uppsägas med en uppsägningstid om fyra (4) månader då någondera partens beslutande organ fattat skriftligt beslut om detta och beslutet vunnit laga kraft.

7. Avtalets bindande verkan

Avtalet är bindande för avtalsparterna. Eventuella meningsskiljaktigheter ska lösas via gemensamma förhandlingar.

8. Underskrifter

Detta avtal har undertecknats i två (2) likalydande exemplar, ett för vardera parten.

Optima samkommun

Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur, skn

Kenneth Holmgård
styrelsens ordförande

Alice Lillas
styrelsens ordförande

Rabbe Ede
direktör

Ulrica Karp
direktör

Bilaga Årsklocka i anslutning till avtal om utbildningssamarbete

Avtalet godkänt i samkommunstyrelsen för Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur den

Avtalet godkänt av Optima samkommunstyrelse den

Bilaga 12. Förslag till årsklocka

Med hänvisning till samarbetsavtalet mellan Optima och Söfuk

Avtalsparterna har om målsättning att stegvis utöka och fördjupa samarbetet utgående från årliga verksamhetsplaner i syfte att undvika onödiga överlappningar. Samarbetsformerna, som ligger till grund för verksamhetsplanerna, är enligt samarbetsavtalet:

- 1 Utvärdering och granskning av utbildningsbehoven inom den grundläggande yrkesutbildningen och vuxenutbildningen, inklusive läroavtalsutbildningen.
- 2 Samverkan kring projektverksamhet som stöder utbildningsverksamheten.
- 3 Dialog och samverkan gällande pedagogiska funktioner, personalfortbildning, arbetarskydd och stödtjänster.
- 4 Dialog kring specialiseringar, köp av tjänster av varandra och försäljning av tjänster åt varandra.
- 5 Samverkan kring händelser/aktiviteter/prestationer/stöd för de studerande.

ÅRSKLOCKA FÖR DEN PEDAGOGISKT ANKNUTNA VERKSAMHETEN

FEBRUARI

- genomgång av preliminära resultat från föregående års verksamhet, även arbetarskydd
- genomgång av köp/ försäljning av läroavtalstjänster, specialkunnande hos undervisande personalen, även speciallärare, vuxenutbildning och examenstillfällen för det pågående året
- genomgång av verksamhetsplaner för utvecklingsarbetet för det pågående året

JUNI

- genomgång av det planerade utbildningsutbudet och antal nybörjarplatser inom den grundläggande yrkesutbildningen
- lägeskartläggning av behovet av läroavtal
- genomgång av ramarna för följande års budget och verbala målsättningar
- gemensam analys och genomgång av befintliga prognostiseringsrapporter och därav planerade utbildningar
- plan över samverkan kring IA, studiebesök, individuella studiestigar, samt andra gemensamma händelser/aktiviteter/prestationer/stöd för studerande under det kommande läsåret

OKTOBER

- benchmarking träffar bland undervisande personalen; ex. om den ändrade lärarrollen i och med de nya examensgrunderna (studerande ses som en helhet)
- samarbete kring personalfortbildning; lärarfortbildning och annan yrkesmässig fortbildning
- samarbete kring kollektivavtalstolkningar

Årsklockan uppdateras vart efter behov, den ska formas i takt med att samarbetet utvecklas.

26.11.2014

Max Gripenberg
Optima

Maria Slotte
Yrkesakademin i Österbotten